

Прислушување, одовде до вечноста
Нема капак за Пандорината
кутија на Заев

Специјална тортура на државата
СЈО се бламира за СДСМ
да профитира

Двете лица на опозицијата
Слугата Љубе
и неговото право

Република

бр. 187, година V ■ петок, 1 април 2016 година ■ цена: 50 денари

СДСМ-ФАНТОМСКА

БАРАА КРИМИНАЛ, СЕ НАЈДОА СЕБЕСИ

Партиската полиција под лупа
Спасовски се плаши од ревизија

republika.mk

Не чекај весџи
за да видиш шџо се случува
ИНТЕРНЕТ ТВ

Република
www.republika.mk

ВОВЕД

Слугата Љубе и неговото право

6

НАСТАН НА НЕДЕЛАТА

Партиската полиција под лупа

7

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Фатиме Фетаи

20

ЕКОНОМИЈА

Субвенциите ги урнаа сите рекорди за
превоз на патници

22

СВЕТ

Тероризам, бегалци, економски неред:
дали Европа ќе се распадне?

26

ЗДРАВЈЕ

Проф. д-р Владимир Трајковски

32

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Арна Шијак

38

СЦЕНА

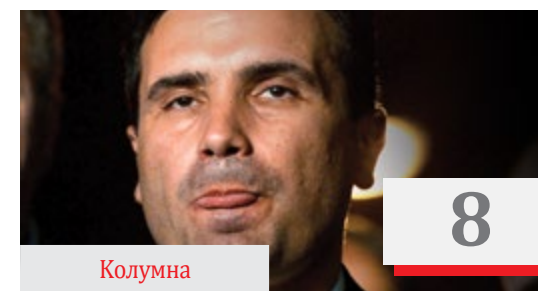
Владимир Блажев

42

СПОРТ | КАЈАК

Лазар Поповски

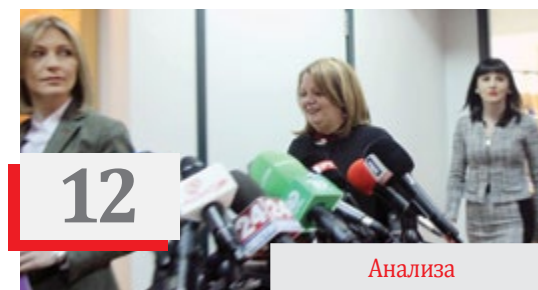
54

Колумна

8

Нема капак за Пандорината
кутија на Заев

12

Анализа

СЈО се бламира за
СДСМ да профитира

Актуелно

16

СДСМ фантомска - Бараа
криминал, се најдоа себеси

29

Репортажа

Обичајот „Четрсе“ и денеска се
практикува во изворна форма

ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје
бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**
Маркетинг:
Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**
Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**
Редакција и соработници:
Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски,
Александрија Стевковска, Бојан Момировски
Колумнисти: **Горан Момировски, Љупчо Цветановски**
Соработници: **Никола Петковски, Димитар Љоровски Вамваковски**
Лектори: **Анета Љубеvски, Тања Стевановска**
Фотографија: **Александар Ивановски**
Графички дизајн: **Никса Георгиеvски, Билјана Неделковска**
Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**
Испечатени примероци: **4.000**
Датум на печатење: **31 март 2016**

Слугата Љубе и неговото право

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

Настаните што му претходеа на конфликтот во 2001 година и промената на власта во 2002 година, во повеќе наврати се споредувани со случувањата од минатата и од оваа година, при што секој оној со здрав разум може да заклучи дека некои центри на моќ со години наназад на идентичен начин се обидуваат да ја уништат државата со помош на домашни предавници. Задачата на Верушевски и тогаш и сега беше да ги подготви аферите за прислушување за да се уништи кредибилитетот на државниот врв, радикалните албански структури беа задолжени за задавање удар врз безбедноста на државата и за плашење на народот кому требаше да му стане јасно дека во случај да се спротивстави на тоа што го наложуваат амбасадорите и посредниците ќе следува крвопролевање. Улогата на Ахмети, кој требаше да ја „демократизира“ Македонија, овој пат му е доверена на Заев, а целта на постојаното на Специјалното обвинителство е да помогне во предизборниот маркетинг на опозицијата, како што тогаш тоа го направи Меѓународниот суд во Хаг со случајот „Љубе Бошковски“.

Имено, судбината на ексминистрот за внатрешни работи е најдобар пример преку кој се отсликува дволичност на опозицијата и нејзината наводна загриженост и за интересите на Македонија и за Македонците и за човековите права на Љубе Бошковски. И тогаш и сега.

За потсетување на оние што заборавиле, во предвечерието на изборите во 2002 година, преку медиумските пера блиски до СДСМ беше објавено дека „веќе била скроена кривичната пријава против Бошковски пред Трибуналот во Хаг под сомнение за извршени воени злосторства во скопското село Љуботен во август 2001 година“. За разлика од сега, тогаш,

во одбрана на Љубе Бошковски застанаа десетици илјади граѓани, патриоти и бранители, кои тврдеа дека не само Бошковски, туку дека ниту еден Македонец не извршил воено злосторство и не заслужил да лежи затвор затоа што си ја бранел татковината. Во исто време, пак, членството и раководството на СДСМ се ситеше на најавата за апсење и упатуваше цинични закани од типот: „Нема да го дадеме брат Љубе, зашто сами ќе му судиме“.

Меѓународниот суд во таа изборна 2002 година се искористи за предизборен маркетинг на опозицијата, на ист начин како што денес за тоа се користи СЈО и Катица Јанева. СДСМ тогаш ги доби изборите, а Љубе Бошковски беше екстрадиран во Хаг во март 2005 година. Во притворот во Шевенинген помина повеќе од три години, за на крај Трибуналот да го прогласи за невин! Тогаш, опозицијата не само што не се загрижи за човековите права на Бошковски кој невин лежеше три години во затвори, туку и не го криеше разочарувањето од пресудата. Дури ја прекоруваше владата на Груевски дека потрошила милиони евра за да ја докаже неговата невиност.

Е истиот тој брат Љубе, кој се колнеше во сè што му е свето дека им служи на државата и на македонскиот народ, откако се врати дома почна да им служи на некои туѓи, странски интереси, на штета на државата и на граѓаните кои му ја платија слободата. Реши да „глуми лудило“ и вети дека по избори „ќе го реши името во два дена“.

За глумењето лудило за 130.000 евра од една страна доби затвор, а од друга страна целосно ја загуби поддршката од граѓаните кои се разочараа од неговата подготвеност да се пазари со најсветото за Македонците – името на државата.

За неговата постапка нема право никому да се лути освен на себе, но, СДСМ и Катица решија повторно да го искористат за предизборен маркетинг. Специјалното обвинителство не можеше да најде никаква замерка во однос на предметот што се водеше и за кој Бошковски беше осуден, па отвори случај кој се однесувал „на начинот на апсењето“. Во овој случај, опозицијата и СЈО „се заинтересираа“ за човековите права на човекот што тргуваше со името на една цела нација.

Во театралното претставување на случајот пред јавноста, обвинителките случајно или не, заборавија да соопштат дека Љубе Бошковски и неговиот адвокат Љубомир Михајловски-Џанго, (поранешен министер за внатрешни работи од СДСМ) при апсењето во 2011 година, своерачно потпишале Записник во кој немале никаква забелешка на полициската постапка од страна на овластените лица. Во исто време, намерно или не, обвинителките од СЈО го премолчија делот од Записникот во кој е наведено дека „осомничениот не постапувал по наредба да се предаде и се обидел да беге. Давал активен отпор при апсењето и ги навредувал полицајците со погрдни зборови“. Исто така, обвинителките не споделија со јавноста дека при претресот на возилото на осомничениот е најдено огнено оружје и палка.

Од сето приложено може лесно да се заклучи дека случајот е повеќе од јасен, но и дека целта на СЈО е повеќе од очигледна. Затоа, во понатамошното спроведување на сценариото и Катица и раководството на опозицијата треба да имаат предвид дека народот за разлика од 2001 година, е далеку помудар и порешителен да се спротивстави на сите антидржавни елементи по секоја цена.

„АМФЕНОЛ“ ГРАДИ ТРЕТА ФАБРИКА - НОВИ 550 РАБОТНИ МЕСТА

Нови 550 вработувања до крајот на годината отвора странската компанија „Амфенол“. Според последните најави, американската автомобилска компанија „Амфенол“ ќе отвори нова, трета по ред, фабрика во Кочани. Покрај тоа што компанијата функционира во објекти што се браунфилд-инвестиција на површина од околу 6.000 квадратни метри, во индустриската зона во Кочани веќе гради нова зграда што е гринфилд-инвестиција од дополнителни 5.000 квадратни метри, која би требало да биде готова до јуни/јули оваа година. Новата фабрика ќе биде наменета за производство на сигнални кабли, кои наоѓаат примена во автомобилската индустрија.

Вкупниот број вработени ќе достигне 1.300, заклучно со декември 2016 година.

Лидерот на ВМРО-ДПМНЕ, Никола Груевски посочи дека тоа што компанијата гради нова, трета фабрика е најдобар демант за сите критики, но и показател за успешноста на политиката на привлекување нови странски инвестиции.

Инаку, се работи за глобална корпорација, која е меѓу 500 најголеми компании во светот со широка палета на производи, пред сè, од областа на автомобилската и телекомуникациската индустрија, со годишен обрт од неколку милијарди долари. ■

ПАРТИСКАТА ПОЛИЦИЈА ПОД ЛУПА

СПАСОВСКИ СЕ ПЛАШИ ОД РЕВИЗИЈА НА НЕЗАКОНСКОТО РАБОТЕЊЕ

ВМРО-ДПМНЕ најави детално ревидирање на работата на, како што велат, техничкиот министер Оливер Спасовски, неговите партиски соработници од СДСМ во неговиот партиски кабинет во МВР, како и на началниците во секторите за внатрешни работи поставени од него, заедно со нивните подредени. Според владејачката партија, ќе има соодветна разврска со лична и конкретна одговорност на сите вклучени за партиските хајки и за незаконско работење, кои ги спроведува СДСМ преку МВР.

■ Деталната ревизија на незаконското работење на послушниците на СДСМ ќе биде спроведена во центра-

лата на МВР, во секоја полициска станица, во секој град, во секое СВР, во секое одделение на МВР, во секој сектор на МВР, во секоја дирекција и управа на МВР. Ниту една незаконска постапка нема да помине некажнето – велат од ВМРО-ДПМНЕ.

Тие апелираат тие што се подредени на СДСМ да не постапуваат незаконски и да не ги следат партиските наредби од штабовите на опозицијата. Наредбата од СДСМ до МВР на Оливер Спасовски е по секоја цена да се поднесуваат кривични пријави против државните и локалните членови на ВМРО-ДПМНЕ, без оглед на тоа што се работи за монтирани случаи. Но, набрзо МВР ќе добие нов министер со целосна легитимност. Тие што ја злоупотребиле својата функција ќе одговараат. Ќе одговараат за нивните партиски хајки од СДСМ, за нивните методи и за нивното партиско самоволие – велат од владејачката партија. ■

ВЕСТИ ВО 14.00 часот
на www.tv.republika.mk

НЕМА КАПАК ЗА ПАНДОРИНАТА КУТИЈА НА ЗАЕВ

Македонија веќе една година ја живее сагата за прислушваните телефонски разговори, а сè уште не може ни да се претпостави колку долго ќе траат последиците од масовното прислушување. Неколките приватни разговори што преку социјалните мрежи станаа достапни за јавноста ја покажаа матрицата по која во иднина може да се движи скандалот со прислушување. Секогаш кога некој од тие што ги поседуваат снимките или дел од нив не е задоволен од својата политичка позиција, финансиска состојба или има личен конфликт со некој од оние чии гласови можат да се слушнат на снимките, јавноста ќе може да „ужива“ во пикантерии. И благодарение на желбата со помош на прислушувани разговори да се направи политички баланс, Македонија уште многу години ќе ги живее последиците од аферата „Прислушување“, без да добие можност да се воспостави нормален политички дијалог

Пишува |
Горан Момирски

Законските решенија со кои наводно се регулираше материјата поврзана

со прислушувањето, поточно забраната за објавување на материјалите, важат само на хартија. Според истите закони, медиумите не можат да

емитуваат илегално добиени снимки, но за тоа нема ниту потреба. Моќта на социјалните мрежи е многу поголема од социјалните медиуми, а тех-

нолошките алатки со кои секој може да „симне“ некој разговор од, на пример, „Јутјуб“, се толку поедноставени што воопшто не е важно дали тие ќе бидат забранети или блокирани на „Фејсбук“, „Вimeo“, „Јутјуб“ или на другите социјални мрежи.

Можноста за брзо и за евтино дистрибуирање на илегално снимените разговори преку електронска пошта или преку апликациите за комуникација „месинџер“, ги става во втор план сите законски или морални правила. Уште повеќе што според Законот, никој не може да ве обвини за дистрибуција на илегално добиени материјали ако истите ги пренесувате во лична комуникација со групи што самите ќе ги формирате. Доволно е да имате „Вибер“ и секој ден да испраќате по еден материјал на 19 свои пријатели за да бидете сигурни дека материјалот што го поседувате ќе стигне до најголем дел од јавноста. Во земја со околу 2,4 милиони државјани во земјата и надвор од неа, доволно е една порака да биде пренесена во пет наврати од по 19 луѓе (при што секој од тие 19 што ја примил пораката мора да ја препрати на исто толку луѓе во секој од петте круга на трансфер) за, математички, целата нација да добие некоја прислушувана порака, а притоа воопшто да не биде прекршен законот што ја опфаќа само јавноста, но не и јавноста „скриена“ во современата технологија.

Комуникацијата и трансферот на илегално стекнати материјали преку програмите за комуникација кои ја вршат истата цел како и традиционалните медиуми, формално-правно, е од приватен карактер и притоа никој не може да ве обвини дека го кршите законот. Дополнително, за

да има некој пристап до вашите апликации за испраќање пораки, мора да има судски налог што е речиси невозможно да се добие за илјадници луѓе кои би можеле да ги дистрибуираат материјалите за кои никој не знае колку се на број и кој сè ги има добиено.

Колку точно материјали се во игра

За да биде поголем стравот од објавување на материјалите без никаква контрола, се погрижи истиот човек кој има големи шанси во историјата да остане познат како организатор на објавување на најбројните приватни телефонски разговори во човечката историја. Во едно свое интервју, Зоран Заев рече дека на Специјалното јавно обвинителство му предал повеќе од еден милион разговори, а од Специјалното обвинителство тврдат дека, според нивната анализа, добиени се малку повеќе од 500 илјади разговори. Се разбира дека сега секој нормален се прашува каде е разликата од половина милион гласови. Дали тие останале кај Заев, дали СЈО или некој оттаму ги чува за „не дај боже“ или, пак, во меѓувреме, тие станале дел од нечија лична колекција? Можноста тие да биле умножени пред да бидат предадени на СЈО е голема, гледано од технички, но и од деловен аспект. Голем број луѓе кои се снимени, се подготвени да се соочат со своите ставови и со своите мислења изнесени во приватните разговори, но уште поголем број од нив ниту оддалеку не сакаат во јавноста да се извадат нивни приватни разговори кои можат да нарушат долгогодишни пријателства, да растурат бракови, да скараат брат со брат.

Зошто Заев треба да се плаши

Токму тие луѓе што досега или во иднина ќе бидат жртви на лакомоста за политички поени, се најопасните по безбедноста, пред сè на Заев, но и на тие што ги имаат приватните разговори на илјадници луѓе. Оваа опасност не ја намалува ниту тврдењето на опозицијата дека власта ги има истите разговори и дека последните разговори објавени преку „Јутјуб“ се дело на некој друг, а не на СДСМ. Дури и ова тврдење да е точно, факт е дека сè до започнување на бомбите во јавноста не протекоа илегално добиени снимки, освен наводните разговори во врска со случајот „Македонска банка“, што според сè, беше лакмустест пред да се тргне со масовно објавување разговори.

Со други зборови, доколку Зоран Заев целосно не ги обезбедил илегалните материјали со кои располага(ше), допрва ќе се соочува со своите најцрни денови, кога ќе се соочи со омраза и со желба за одмазда од страна на обични луѓе кои поради неговата желба да стане политички фактор ќе го изгубат својот мир. Тие луѓе нема да се водат од логиката за политичка трговија или од желбата за заработка од прислушуванието разговори, туку од неправдата што им е нанесена или допрва ќе им биде нанесена. Меѓу нив, барем според шпекулациите, покрај политичари има или ќе има и обични административци, неважни граѓани, но и богати бизнисмени.

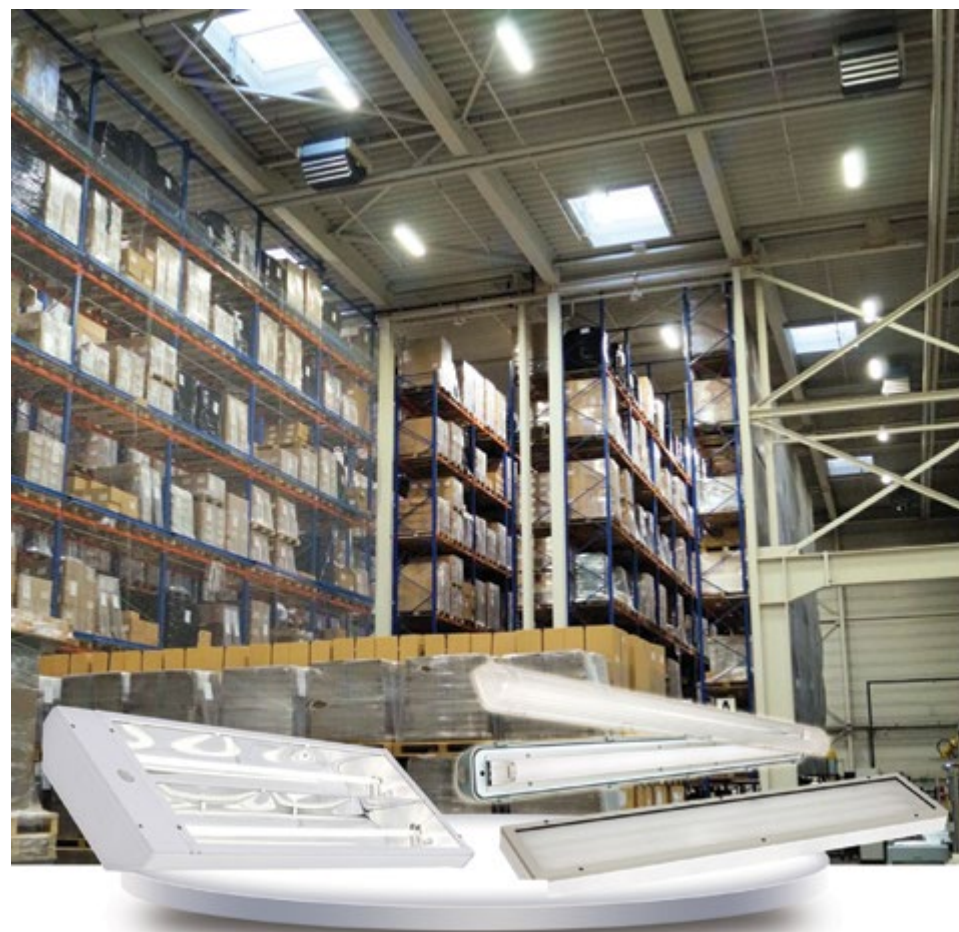
Едно од сценаријата што се дистрибуираат во јавноста, а кое може да стане матрица на однесување доколку Заев не

ги обезбедил прислушуванието разговори како што вети, е поврзано со богат македонски бизнисмен кој еднаш веќе платил за да не бидат објавени негови компромитирачки разговори. Според засега непотвр-

дените информации тие што го уценувале му ветила дека само тие ги имаат материјалите, но подоцна, истиот бизнисмен по вторпат бил уценуван од друга група за истите материјали со што одговорноста, но и опасноста по тој што ја започна целата рашомонијада станува огромна.

Со сиот ризик овие редови да бидат доживевани како закана, што би било погрешно затоа што на сите одамна им е јасно со што ќе се соочи лидерот на СДСМ доколку не презел сè што требало, Заев мора да смета на можноста и тој и целото негово семејство да се соочи со пекол кој не го замислувал во ниту еден момент. Пекол од кој нема да го спаси ниту евентуална премиерска позиција. Пекол од кој не може да избега во ниту една „пријателска земја“ и или да се скрие под некој „пријателски чадор“. ■

light+building
Frankfurt am Main
13. – 18. 3. 2016
Full Range Industrial Lighting Solutions

info@lps.mk | www.lps.mk
+389 2 313 11 13

Quehenberger | Drexelmaier | Alkaloid
Granit | KAM | Tinex | Blizoo

RENAULT
Passion for life

Новиот Renault MEGANE Пробуди ја страста!

Уникатно искуство за време на возењето создадено преку технолошка совршеност и одличен дизајн.

Потрошувачка при комбинирано возење: 3,3 – 6,0 l/100 km. Емисија на CO₂ 86-134 g/km. Степен на емисијата: EURO 6b. Емисија NOx: 0,0155 – 0,0536 g/km. Емисија на тврди честички: 0,00007 – 0,00142 g/km. Број на тврди честички (x10¹¹): 0,08 – 14,51. Јаглеродниот Диоксид (CO₂) е најзначајниот стакленички гас кој го предизвикува глобалното затоплување. Емисиите на овој загадувач на воздухот во сообраќајот значајно придонесуваат за намалување на квалитетот на воздухот. Особено придонесуваат за зголемување на концентрацијата на атмосферскиот озон, честичките PM₁₀ и PM_{2,5} и азотните оксиди.

Закажете тест возење на: info@renault.mk

automotivegroup
ул. Скупи бр.14, 1000 Скопје

Скопје: Аутомотив Груп 02/ 27 27 200
Битола: Ред Ауто 047/ 25 48 47

[renault.mk](https://www.facebook.com/renault.mk)

СЈО СЕ БЛАМИРА ЗА СДСМ ДА ПРОФИТИРА

Пишува
Љујчо Цвејшовски

Стравот на граѓаните СЈО да не им тропне на врата поради пцуење, придонесе државата да стане попристојно место за живеење. Ретко кој веќе пцуе во Македонија, или ако го стори тоа, два дена на спие со страв чекајќи Фатиме и Ленче да му тропнат на врата. Уште полошо да ви дојдат на работа... Ова би била шеговитата страна на „Тортура“ на Катица Јанева. Друга, сериозна страна, барем правно и со докази, нема. Освен, можеби, освестувањето на „албанската народност“, како што изјави обвинителката, актерка и полиглот Фатиме Фетаи, која наметна втор официјален јазик во државата. На мала врата на СЈО. Иако, за нејзина информација, народностите останаа во СФРЈ. Како и да е, интересно и мошне индикативно, но нејзината лингвистичка заложба за вклучување на Албанците во работата на СЈО дојде само еден ден по новопровирираниот разговор на Божиновски, кој пушти интимен разговор на Ермира и Цафери. Најсолен досега, кој ги обелодени мотивите на Мехмети за напуштање на ДУИ. Пред да пукне срамот, нели. Фатиме ги освести сонародниците на еден начин, се надоврза Божиновски со

Во македонската историја, 28 март 2016 година ќе биде запаметен како најважниот ден во намалувањето на употребата на вулгарностите во Македонија. Од овој датум следуваše драстичен пад на пцуењето пред кооперациите, во кафеаните и во градските автобуси. Верувале или не, но видно намалување има дури и кај возачите во автомобилите, кои најчесто, според статистиката, на патиштата се возат сами кон работа. Завладеа страв. Сите почнаа да се замислуваат пред да опцујат. Благодарение на Катица Јанева...

друг, а паралелно со нив во кулоарите се најавува сериозна акција за девалвација на Али Ахмети или во превод албански „Пуч“. Премногу случајности. Првиот беше контра Груевски, сега цел е Ахмети, а во меѓувреме се исплукаа имињата на дел од стожерот на ВМРО-ДПМНЕ. Очигледно, некому не му одговара оваа констелација. Имајќи ја предвид досегашната лапочна поврзаност на СЈО со партијата на Заев, одговорот за нарачателот ви доаѓа простум. Проблемот, сепак, настана со вметнувањето на Ахмети во приказката. Тој покажа дека, поверојатно, потезите на СЈО ги влече „чадорот“. Заев и така не прави ништо. И буквално и фигуративно. Или, објаснето лично, со неговите најнови зборови: „Македонија е подготвена за промени, но на Македонија не ѝ е прва цел опозицијата да ја смени власта“. И така...

КОЈА Е ЦЕЛТА НА: ДВА СЛУЧАЈА - ДВЕ БЛАМАЖИ?

Основното прашање на сите е дали ова што се случува во СЈО има некаква друга логика и цел освен оцрнување на најизвиканите членови на ВМРО-ДПМНЕ. Второто е кој од врхушката на партијата е следен? Прво беше „Титаник“, со кој СЈО без никаква пресумпција на невиност јавно ги обележи Јанкуловска и Јанакиески, а сега истото се случува и со Мијалков во „Тортура“. Индикативно е што за првиот случај-бламажа, самата Ленче на последната прес-конференција призна дека немаат „ништо драстично“, т.е. дека немаат никакви докази. Не бадијала, тој случај потона уште на самиот почеток од пловидбата. Најверојатно, пак, тоа ќе биде судбината и на вториот собир за девалвација. И така, очигледната и главна цел на СЈО е да дига прав, да поттикнува неаргументирани сомнежи кај граѓаните за

членови на владејачката партија и со тоа да помага во реинкарнацијата на мртвиот рејтинг на спротивниот табор. Очигледно е и бескрајното милување и вистинската идолатрија кон патетиката кај „специјалците“ на Јанева. За оваа слабост најдобро зборува изборот на имињата на случаите. Освен што почнуваат на „Т“, и двете директно прејудиираат вина и наметнуваат заклучок. Барем, би требале да го направат тоа. Можеби во земјата на „чадорите“, нели. Повторно статива, иако и таа патетична, слично како и „крикот на правдата“ на Фетаи, која, можеби, никој не ја сфаќа сериозно затоа што не ја носеше карактеристичната црна гардероба, која неспорно добро ѝ прилега. Не залудно, по социјалните мрежи во толкувањата на СЈО води едно – садистичките Јаневи обвинителки... Ах, да. Имале и некој обвинител. Машки род. Некој си Гаврил, ама никој не го видел до сега...

СПЕЦИЈАЛНАТА ТОРТУРА НА ЈАНЕВА Е ЕДНАКВА НА 20 КРИВИЧНИ ПРИЈАВИ ОД ГРАЃАНИ...

„Спаси ја сопствената кожа“, „Не штеди никого“, „Ќе бидеш казнет со поблага казна ако соработуваш“. Ова е само мал дел од заканите што му биле упатувани на вработен во МВР од страна на лица од тимот на СЈО на Катица Јанева, пишуваа медиумите пред само еден и пол месец. Една од посочените беше и „До гуша си заглавен во кал и ако не соработуваш ти следува затвор“. Сето тоа најчесто се одвивало во атмосфера на Гвантанамо при што соработни-

ците на Јанева, за кои граѓаните пријавуваа дека додека ги сослушувале биле во друштво на вооружени лица, кои намерно оставале да им се гледа оружјето за време на разговорот. Со ова специјалните шерифи сакале да предизвикаат чувство на страв кај нив. Најпозната и најчесто користена реченица со која биле придружени повеќето „интервјуа“ на специјалците на Катица, била: „Гледаш ли Никола Груевски што прави од државата и како нè уназадува? Ти имаш фамилија, соработувај инаку ова нема тука да застане“. Толкувањето е зависно од политичката ориентација, што би рекла Фатиме, нели...

Тортурата од тимот на Јанева резултираше со речиси 20 кривични пријави. Во две тури, специјалците се закитија со нив, а меѓу нив беше и еден полицаец, кој при сослушување сведок му понуди 100.000 евра за да го каже бараното, пари што требаше да ги исплати висок челник на СДСМ. Можеби, пак, тортурата им е толку омилена што мораа во нејзина чест да го крстат следниот случај? Како и да е, но и покрај нечовечкиот однос на обвинителите на Јанева, тие досега не изнесоа ниту еден валиден - човечки доказ. Во првиот случај се „возеа“ на евентуални индиции, кои по речиси два месеца сè уште се само индиции и никако да пораснат во докази. Во вториот, пак, не било спорно делото туку евентуалните пцости на полицајците при апсењето. Добро што е специјално. СЈО никогаш не би можело да биде Сериозно јавно обвинителство.

СЈО УДИРА ПО МАКЕДОНСКОТО Т.Е. ПО ВМРОВСКОТО ТКИВО?

Индикативен е и моментот на избор на случајот на Бошкоски за втор во палетата на СЈО. Најавуваа редица случаи поврзани со евентуални изборни манипулации, првиот беше таков, но брзо потона. Во вториот, единствена поврзаност со изборите се 100 илјади евра, кои Љубе ги зема за финансирање на кампањата и за отплата на долговите од неа. Тие не се спорни за СЈО, проблем се пцостите. Всушност, Јанева сега сака да го наруши угледот на Мијалков, чиешто семејство и корени се поврзани со независноста на државата.

Доколу сака преку Љубе да удри по вмовското ткиво на партијата, пак, очигледно е дека „чадорот“, кој одамна прокисна, најверојатно ѝ излапел и не разбрал дека веќе никој не го восприема Бошкоски како патриот. Особено по пазарењето за името со

АНАЛИЗА

Грција и ветувањето за негова промена во замена за финансиска поддршка на неговата кампања?! Тој со ова се покажа како брилијантен и, едноставно, го засени и Макијавели. Целта ги оправда средствата кај Никола, но не и законските реперкусии од незаконски примените средства кај Љубе. Поверојатно, истиот тој чадор има неодолива потреба од уште еден „плукач“ по актуелната владејачка гарнитура, во што Бошкоски се покажа како ненадминлив. Барем дури беше на слобода, а наскоро ќе биде повторно. Катица само би била неговиот ветер во едрата. Посилен ветер, нели...

Другиот, посериозен проблем за Катица, Бошкоски, Заев и, секако, за „чадорот“ е што одамна, народски кажано, овој народ не пие нафта. Доказ за кажаното се и последните анкети, не нарачаните од СДСМ од српски агенции, туку суштинските. Тие, пак, покажаа дека за голема жал на Катица и на СДСМ, прикаската со штелувани обвинителства што „штанцуваат“ обвиненија по нечија нарачка, не поминува кај граѓаните. Така барем во последната анкета на „Република“, спроведена од еминентна агенција на почетокот на минатиот месец (од 30 јануари до 4 февруари 2016 година) се изјаснија доминантни 50 проценти од граѓаните што немаат доверба во Катица. Огромно мнозинство од 35,4 проценти сметаше дека Јанева е поблиска до СДСМ, а само еден процент дека е поблиска до ВМРО-ДПМНЕ. Цели 19,9 проценти сметаа дека СЈО следи директни упатства и е под влијание на амбасадорите на САД и на ЕУ. Зборуваме за одбран примерок од 1.006 испитаници повозрасни од 18 години. Истовремено, за дополнување на антинационалната перверзија, ВМРО-НП реагираше дека казните за македонските цихадисти од „Келија“ биле previsоки.

СЈО Е „НЕДОПИРЛИВО“ ЗА СПРОВЕДЕНАТА ТОРТУРА

И така, СЈО во сите досега познати случаи се однесуваше како да е целосно недопирливо и да не припаѓа на системот на оваа земја. Очигледно, идол му е Ванхауте, чијашто слика, најверојатно, стои над бирото во канцеларијата на Јанева, но целосно в прилог му оди и светската дефиниција за тортура, според која таа може да се врши и со цел застрашување или вршење притисок врз личност или некое трето лице од некаква си друга побуда. Во случајот на СЈО, зборуваме за класичен психолошки притисок врз цела една нација и држава. Психолошка војна во која се наметнуваат стереотипи за демонизација на една партија, наспремно целосното изоставане на другата, која е виновна за вадење на интимата на стотина луѓе, а, најверојатно, и за изворот на прислушувањето.

Сепак, како што се вели и во светската дефиниција на тортурата – таа не ја вклучува болката, физичка или душевна, која произлегува од правосилни акции, кои се неизоставен дел од акциите или претставуваат нивни случаен елемент?! Така и СЈО и Јанева нема никогаш да одговараат за нанесената штета на угледот на дузина личности, семејства, па и партии. Веќе познатата матрица, нели? Ја злоупотребија тројца носители на името Зоран. Да „бомбите“ на Заев ја имаа и сè уште, благодарение на Божиновски, го имаат истиот тој ефект врз животот на дел од луѓето во Македонија. А за материјалите, можат да му заблагодарат на Верушевски. Тројца Зорани и 1.050.000 разговори. Така рече Заев. Катица и ден денеска тврди дека примила 540.000. Некој овде лаже. А разговорите? Тие и натаму непречено си протекуваат. Но СЈО тоа не го засега. Пцостите се поважни, а најважен е рејтингот на партијата која, реално, нема да добие ништо доколку тие се зафатат со изворот на новообјавена интима на граѓаните на РМ. Па, макар, биле и политичари. Навистина, специјално јавно обвинителство... ■

ПАНДОВ: ДО 5 ЈУНИ СЕ ПОЧЕСТО ЌЕ ЈА ГЛЕДАМЕ ЈАНЕВА КАКО ОБВИНУВА ВИДНИ ЛИЧНОСТИ НА ВМРО-ДПМНЕ

Не требаше да помине многу време за народот да го разбере тоа што СДСМ го знаеше, вели политичкиот аналитичар Александар Пандов, а тоа е дека Катица Јанева е нивна.

ПАНДОВ: Па така, таа место по нејзиното назначување веднаш да ги побара прислушувачите разговори од Заев, чекаше на негова добра волја да ѝ ги даде, а, чисто за потсетување, ѝ даде само половина од разговорите што тврдеше дека ги има. Другата половина е кај разноразни чауши, буревесници, палчовци и разноразни авантуристи и рекетари, кои со нив прават рекет по државава, а СЈО не било надлежно за нив!? Капак на сè беше што место веднаш да се зафати со расчистување на случајот „Пуч“, во кој покрај првообвинетиот Верушевски, обвинет е и Заев за рекет, на Катица прва одлука ѝ беше да го ослободи од притвор Верушевски, главниот виновник што Македонија повеќе од една година се наоѓа во политичка криза и лик што бил организатор на шпионирањето на раководството на ВМРО, новинари, јавни личности, бизнисмени и на дипломати. Ние и покрај тоа што поминаа повеќе од шест месеци, немаме слушнато нити збор за „Пуч“, но затоа се изнаслушавме различни глупости, а последнава е врв со обвинението дека полицијата пцуела при апсење на лик што е фатен како за пари шурува со Грк за името на нашата татковина.

Катица со нејзините настапи ни докажа дека е неписмена, но, исто така, ни докажа и дека единствената работа на која е посветена е што повеќе ги оцрни функционерите на ВМРО. Секое подзакашлување на специјалната обвинителка, секако, е хорски пренесено и поздравено од Соросовите платеници и, секако, СДСМ. Ако го следиме работењето на СДСМ низ годините сфаќаме дека единствено нешто на што ќе се сетиме се негативните и црни кампањи против ВМРО, да стигнаа дотаму што си направиле и фабрика за афери, со која печателе пасоши, лични карти, банкарски сметки со имиња, повторно на функционери на ВМРО-ДПМНЕ, а се со цел повторно да ѝ направат штета на партијата. Во тој филм одлично си се погодени СДСМ и Јанева, што гарантира дека и во наредниот период, а посебно како што се приближува 5 јуни, сè почесто ќе ја гледаме затептавена Катица Јанева, опкружена со хостеси, како ја тортурира македонската јавност и како кутрата се труди во овој период да обвини што поголем број истакнати имиња од раководството на ВМРО со обвиненија во кој е 80 проценти сигурна. Листата на институции што Катица и СДСМ не ги признаваат за легитимни - покрај Собранието на РМ, Владата, Уставниот суд и претседателот, верувам дека ќе се зголемува. Но и Катица и СДСМ треба да знаат дека „Титаник“, сигурно, ќе им заринка на изборите во огромниот број македонски гласови, кои најостро ќе се спротивстават на нивната тортура!

Обојте повеќе.

Семејството JUPOL денес има голем број на производи, за сите желби и потреби на корисниците. Сите бои од семејството JUPOL се на водена основа, не штетни по здравјето и околината, едноставни се за употреба и одржување. Се гордеат со бројните признанија од потрошувачите и стручната јавност: Trusted Brand, Производ на годината 2014 и Best Buy Award.

тел. 02/ 2464 -902
e-mail: vel.office@t-home.mk

www.velkoski.mk

Кој може да пресмета колку не чини срамот наречен „чистење избирачкиот список“? Не само финансиски, за теренските проверки и за рекламата „Пуштете го ДИК да ви влезе“, туку воопшто како држава, како општество, пред самите себе, кога и покрај сите очигледни факти, претендент за премиер исцрпно објаснува „џабе гласате“, кога некој „ќе тупне 200-300.000 ливчиња во кутиите“? Таа сметка наскоро ќе биде испорачана, а дотогаш ќе се занимаваме со секојдневно препознавање на „фантомите“. На телевизија

Пишува
Наум Стоилковски

Пребарувањето низ избирачкиот список може да биде новата категорија во Македонскиот олимписки комитет. Со сите сили опозицијата со години се обидува да обвини „фантоми“ и други нереални собитиа за изборните порази (сетете се на изумот обележување со мастило), главна атракција во општеството последните три месеци стана опсесијата кој на која адреса ќе биде пронајден на избирачкиот список.

И дојде моментот на објавување на тие што се најдоа на списокот поминат низ сите определени филтри, кои се потенцијални „фантомски гласачи“. Додека првиот социјалдемократ Зоран Заев исцрпно објаснува со микрофон во рака „џабе е, ќе гласам јас како што мислам, ќе гласате вие како што мислите, џабе е, некој 200-300.000 гласови фантомски ќе ги тутне на едно место и нема слободно изразена волја на граѓаните“ - фантомите добија многу звучни имиња и тоа токму од неговата партија.

СДСМ-ФАНТОМСКА

БАРАА КРИМИНАЛЦИ, СЕ НАЈДООА СЕБЕСИ

На пример, Радмила Шекеринска не знае дека сестра ѝ не гласа, а нејзиното ливче го препушта на злоупотреба? Или, можеби, гласа на две места - и тоа за противничкиот тим? Главен „фантом“ за губењето на изборите за градоначалник на Скопје од Коце Трајановски да ти бил Јани Макрадули! А, човекот не само што е истакнат член на СДСМ, туку лично беше и противкандидат на Трајановски! А фантоми се и Гордан Георгиев, Фијат и Сефер Цаноски, па првоборците Ерол Ризаов, Ида Протугер, Мирјана Најчевска, како и Павле Трајанов, но и ред други поради кои СДСМ „фантомски ги губат изборите“. Секако, затоа што фантомски гласале против СДСМ. Фантоми има и меѓу специјалните обвинители како Гаврил Бубевски или сестрата на Катица Јанева. Сега Јанева, навистина, треба да образложи како нејзиното семејство и тим придонеле кон тврдењата за легитимноста на институциите.

Сега токму тие треба да го примат ДИК во домот. Но не се само тие, во јавноста и во медиумите се објавија и многу други звучни имиња што беа пронајдени во таа листа на „сомнителни гласачи“. Без намера да навлегуваме (и да се повторуваме) кои беа тие во детали, ќе споменеме дека меѓу нив се најдоа и многу лица што се здобија со македонско државјанство, а се од областа на спортот, уметноста, науката. На пример, многу е интересно како на рекламата на ДИК, во која повикува да им се отвори вратата, ќе изреагира актерот Раде Шербеџија, или, на пример, еминентниот економист Исак Адиџес?

Небулозите со избирачкиот список може да одат (и ќе одат) до недоглед, особено откако и ДИК се впушти во креирањето хаос и недоверба кон списокот.

■ СДСМ ЈА КРЕИРАШЕ ВО ДИК НЕДОВЕРБАТА ШТО ЈА ЧИСТИ СЕГА

Пред извесно време, под закрила на законска обврска, комисијата на Чичаковски објави список од МВР за кој компетентните оценија дека не само што е некомплетен туку и дека е намерно објавен за дневнополитички цели на СДСМ. Тогаш Александар Новаковски, поранешен претседател на ДИК од редовите на СДСМ, оцени дека ДИК намерно објавил застарен неажуриран список.

- Со оглед на тоа дека не стои зад податоците во оваа апликација, кажува дека тоа се податоци ажурирани од Заводот за статистика, не кажува дека се нејзини, значи, ДИК се вклучува директно во хаосот - коментираше Александар Новаковски за еден од претходни-

те броеви на „Република“. За него, целата ситуација укажувала на манипулација уште откако опозицијата застана против предлогот за активна регистрација на гласачите.

За намерата за создавање лажната слика и нова недоверба кон списокот, говори и координацијата меѓу ДИК и таканаречената „ангажирана јавност“, веднаш по објавувањето на непроцестениот список со сите податоци на почеток на март, да бидат „црпнати“ луѓе со исти и слични имиња со членови на ВМРО-ДПМНЕ за да може да се надополни сликата за евентуален изборен криминал. Координацијата продолжи и со објавување на бројките на „сомнителни гласачи“ по секоја нова фаза на проверка, со чијашто помош и непозната математика се дојде до фрапантна бројка за невозможни 500.000 оспорувани гласови.

Молкот тогаш беше карактеристика за ДИК. Затоа, интересен момент за анализа беше вресокот што го произведоа гласните жици на опозицијата дека нема потреба од објавување на „листата за проверка“ и дека со неа ќе се „наруши приватноста“, но и дека би се оставило простор да се „прегрупираат фантомите“.

Цветин Чилиманов, новинар, кој неодамна беше на „ТВ-дуел“ со еден од застапниците на фантомската теорија, смета дека е интересно како сега се користи аргументот за заштита на приватноста, по една и пол година во која СДСМ, медиумите и невладините организации поврзани со оваа партија, без пардон, навлегуваа во приватноста на граѓаните само за да постигнат политички поени, тргуваа со илегално и тајно снимени телефонски разговори со сомнителна автентичност и, конечно, отворено преминаа на учени со напади врз приватноста и врз деловни тајни.

- До вчера СДСМ и неговите блиски креатори на јавното мислење, буквално, гледаа сеир и се лигавеа околу објавувањето на целосниот список. Изостана посериозна реакција во јавноста

против оваа практика, од разбирливи причини - секој што мислеше да реагира веднаш ќе беше прогласен за соучесник во наводни изборни манипулации и дополнително ќе му дадеше гориво на СДСМ во неговото инсистирање дека изборните порази не се должат на тоа што и лидерот и партијата им се во состојба на хаварија, туку на евентуални измами. Но, сега, со логичното и консеквентно објавување на списокот на лица на кои треба да се обрне дополнително внимание, одеднаш СДСМ бара да се запре објавувањето на имиња и на списоци, откако се покажа дека содржаните податоци ниту по број, ниту по содржина не одговараат на приказната што упорно се обидуваат да ни ја подадат. На списокот, меѓу познатите лица, водат луѓе од СДСМ, а меѓу непознатите, водат општини што со ништо не придонесуваат кон победничката маргина на ВМРО-ДПМНЕ, напротив - додава Чилиманов.

■ МАНИПУЛАЦИТЕ ИЗЛЕГУВААТ НА ВИДЕЛИНА

Сега се чини дека беа залудни укажувањата на луѓето што со години се занимаваат со избирачкиот список, кои укажуваа дека избирачкото право се определува со државјанството, а не со местото на живеење. Субхи Јакупи, долгогодишен член на Државната изборна комисија, посочуваше дека списокот е реален. Потпретседателот на ДИК, стручњак со докторат на тема избори, неодамна велеше дека Јакупи смета дека во јавноста многу се манипулира со избирачкиот список, особено со тоа кој може да се најде во него. Пописот на населението не ја одредува и бројката на гласачи, туку државјанството. Тој вели дека бројката на гласачи изнесува 1.804.000. Со податок од МВР што го изнесе Јакупи, од 2010 година Р. Македонија има 2.410.000 државјани. Малолетни, односно под 18 години има 530.000, што значи дека бројките се совпаѓаат, објасни во медиумите потпретседателот на ДИК. За небулозите што ги предизвикаа СДСМ и сателитските

партии од опозицискиот блок, дека би требало избирачкиот список да изнесува меѓу 1.400.000 и 1.500.000 гласачи, земајќи предвид дека во Македонија живеат околу 2.022.000 жители, од кои 530.000 малолетни вели дека тоа е целосно непознавање на проблематиката.

Стевчо Јакимовски, пак, во интервјуто за „Република“ посочи дека пред секои избори политичките партии го добиваат избирачкиот список.

- Си ги проверуваме своите членови, симпатизери и гледаме дали има нешто сомнително. Огромно прашање е како во пет изборни циклуси, секогаш СДСМ го добива списокот и никогаш не нашол забелешки, односно немало вакви аномалии какви што сакаат тие да ги прикажат. Сега наеднаш излегуваат аномалии - посочи Јакимовски.

Вадењето покретија за загубените избори стана редовна

Фантомска мака

Еден од потенцијалните фантоми, јавна личност од медиумите, за „Република“ вели дека претпоставува зошто се нашол на списокот за проверка. Едноставно, сите лични документи на човекот се на адреса од градот од каде што е доселен во Скопје, каде што живее подолго време. Откако купил и имот, извадил и лична карта со скопска адреса. Сега вели не му се поклопуваат адресите на патниот документ, со тие на личната карта. Сега, вели, ги чекам претставниците на ДИК

практика на опозицијата во последната деценија, но овој пат успеаја да нанесат срам за целото општество во меѓународни рамки. На пример, американската амбасада ја споделува видеореklamата на ДИК. Како да се објасни потоа дека врескањето за 500.000 „фантоми“ резултираше со една шестина од тоа за проверка, меѓу кои и добар дел опозиционери, за на крај, по

чистењето, бројот да се сведе на незначителна бројка. Не смее да се заборави дека на сметка на жалењето на СДСМ, македонскиот гласач заминуваше од избирачко место со обоен нокот. Замислете, доколку е бизнисмен што има средба со странски партнер – што сега веќе и не е толку чудно и ретко - ќе требаше да му објаснува зошто на средба пристигнал „лакиран“.

Кој сега може да пресмета колку ќе не чини срамот наречен „чистење на избирачкиот список“? Не само финансиски, за повеќе од 700 контролори на терен и за рекламата „Пуштете го ДИК да ви влезе“, туку воопшто како држава, како општество, пред самите себе, додека и покрај сите очигледни факти, претендент за премиер исцрпно објаснува „дабе гласате“, кога некој „ќе тупне 200-300.000 ливчиња во кутиите“? Таа сметка наскоро ќе биде испорачана, а СДСМ уште од сега стравува дали прочистувањето на списокот ќе ја исчисти и партијата од раководството. Дотогаш, ќе се занимаваме со секојдневно препознавање на фантомите. На телевизија. ■

Адреса: ул. Костурски Херои бр. 38, кат 2, лок. 1, 1000 Скопје
тел: +389 2 2720 411 +389 2 2775 311 || факс: +389 2 2720 411
е-маил: info@transmet.com.mk || www.transmet.com.mk

Ние го обновуваме
миналото...

Ние ја градиме
иднината...

www.transmet.com.mk

Рекоа, не порекоа

**АЛИ
АХМЕТИ**

Да не се доведеме во ситуација на самоволие и правдата да ја земеме во свои раце

бидејќи тогаш само Господ знае како може ова да заврши, предупредија од партијата на Али Ахмети, доколку институциите итно не ги тргнат приватните разговори од незаконски прислушувани материјали објавени на каналот „Јутјуб“, на социјалните мрежи и на порталите и не ги казнат лицата што стојат зад емитувањето на тие снимки во јавноста.

**НИКОЛА
ГРУЕВСКИ**

Во однос на случајот што вчера беше отворен од страна на Специјалното јавно обвинителство, мислам дека на граѓаните сè им е јасно што се случува, зошто се случува и кои се целите. СДСМ максимално ја користи работата на СЈО со реторика која ним им одговара и во тој контекст можам да кажам дека нивната кампања за овие избори практично се заснова исклучиво на активностите на СЈО. Тие немаат никаква друга кампања, немаат никакви други идеи и додека тие се занимаваат со такви работи, ние работиме на отворање на нови работни места.

**ЛЕНЧЕ
РИСТОВСКА**

(540.000 разговори) Тоа се податоците што ни се дадени. Дали постои друг обем на разлика (до 1.050.000 разговори како што тврдеше Заев), дали некој нешто доставил, не доставил, тоа не е прашање што треба нам да ни го адресирате. Мислам прашањето го упатувате на погрешна адреса, со оглед на тоа дека ние и во извештајот објаснивме точно за содржината.

Ај што дотичниот кого го браните во вашите настапи не се жалел на апсењето, ај што ниту неговиот брани-

ФАТИМЕ ФАНТАЈМ

Фатиме Фетаи

Рогена:
1983 година во село Неѓошино

Образование:
магистер на Правниот факултет

Професија:
обвинител

Фатиме Фетаи... ста на звезда... За неко-го сјајна, за неко-го не. И додека едни се чудат на настанот, други ја воздигнуваат. Додека едни се прашуваат, по фаволите, зошто мораше пцостите да ги посочи на официјална прес-конференција, други уживаат да ја цитираат. Како прави идолот, така и ние... А зошто? Зар ќе беше помалку вредно да каже дека навредувале, употребувале пцости, отколку да споменува полови органи, жени и слично.

Ама Фатиме влезе во филм. По првиот јавен настап, се чини, доби кураж за нови настапи на кои ќе внесе повеќе драма, повеќе глума, повеќе ароганција. Демек ќе покаже што е цврста жена... По фаволите, жено... Зар мислиш дека е така?!

Ај што дотичниот кого го браните во вашите настапи не се жалел на апсењето, ај што ниту неговиот брани-

тел не го направил тоа... Тоа се две битни работи што се контрадикторни со вашето излагање. Ама зар и речникот на полицајците што ги привредувале треба да биде ваш речник, на официјална прес-конференција на институција што треба да се сфати сериозно?! И нека се пцостите кажани така како што вие сочно ги кажавте на прес-конференција. Зар мислите дека вака изгледаа убаво, прикажавте еден сериозен пристап во целата ситуација и го кре-навте угледот на СЈО, која, за жал, од почеток се мачи со темата авторитет, углед, сериозност...

И до каде стигнавме... Или, што би рекол познатиот креатор на „Еднооки“: У „Златна копачка“ примаат опклади дали на следниот прес на СЈО ќе има стриптиз. Може ли Фатиме да оди чекор напред во жанровите на филмовите што ги глуми?!

А на која тема беше гласна Фатиме?! Бошковски е обвинет за нелегално финансирање на предизборна кампања, при што ветувал промена на уставното име и идентитетот на Македонија. За овој случај, на интернет се појавија и снимки на кои Бошковски зема пари за својата кампања.

РЕКОА И:

- Не можам да си ја објаснам логички потребата од сето тоа...и толку цврсто и гордо да пцуеш хм, па макар и само пренесувајќи нечии туѓи зборови. **(коментар на „Фејсбук“)**
- У „Златна копачка“ примаат опклади дали на следниот прес на СЈО ќе има стриптиз. Може ли Фатиме да оди чекор напред во жанровите на филмовите што ги глуми?! **(Борис Дамовски)**

Бошковски сам признава дека парите што ги добива од посредникот ќе ги користи за организирање предизборни митинзи и рекламирање во медиумите. Тој е осуден според цврсти докази и СЈО, веројатно, тоа многу добро го знае. И сега каква порака испрати Фатиме, односно пренесе Фатиме?! Сите што го продаваат името ќе бидат заштитени од СЈО, Катица Јанева и од Зоран Заев?! Како ќе завршат сите тие што ги бранат името и државата?!

А која е Фатиме? Карьерата ја почнала во апелациониот суд во Гостивар, каде што неколку години работи како стручен соработник. На оваа позиција останува до 2011 година, кога е избрана за обвинителка во обвинителство во Скопје. Таму работи до крајот на минатата година, кога станува дел од тимот на Катица Јанева. Според анкетниот лист доставен до Државната комисија за спречување корупција, Фетаи има стан од 90 квадрати во Скопје, вреден 4,9 милиони денари, вози „ФИАТ пикантно“, вредно 150 илјади денари, и има златен накит вреден, 600 илјади денари. Фетаи отплаќа два кредита, едниот на 30 години (подигнат лани), во висина од 4,4 милиони денари, а другиот на 10 години, во висина од 600 илјади денари (подигнат 2013 година).

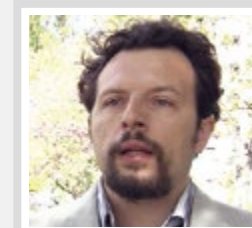
Нејзиниот сопруг, според анкетниот лист, има месечна плата од 11 илјади денари. ■ **(Р.Р.)**

РЕЧЕ И:

- Пи**а ти материна
- Нека лежи ѓубрето
- Пи**а ти материна
- Да ти е**м жената

Рекоа, не порекоа

**ЦВЕТИН
ЧИЛИМАНОВ**

Пред некоја недела бевме во емисија со Цабир Дерала на кој буквално му течеа лиги од фаќање сеир додека неговите активистки и активисти пребаруваа по комплетниот избирачки список објавен на интернет и бараа фантомки и фантоми меѓу гласачите и гласачките (во 99 отсто од случаите лажно прогласувајќи дека откриле нешто спорно за да му спремат алиби на СДСМ). Но, сега, истиве овие идиоти, кои очигледно мислат дека сите ние пиеме нафта и имаме меморија колку златна рипка, и не памтиме што зборуваа пред буквално неколку недели, ќе нè убедуваат дека објавувањето на ДЕЛ од избирачкиот список било спорно, скандал, дискриминација и, пази ги, кршење на правото на приватност!!?

**МИТКО
ЧАВКОВ**

Голем број приватни прислушувани разговори со кои веќе биле уценувани голем број личности од општествениот живот биле пронајдени на УСБ и на тврд диск во вчерашните претреси за расчистување на „Фабриката за афери“ на СДСМ. Постојат непобитни докази дека овие материјали потекнуваат од архивата на Зоран Заев. Во изминатиот период, со нив тргува Захир Бекири викан Чауш, заедно со неговите соработници.

**ЗОРАН
ЗАЕВ**

Јавно упатувам порака, СДСМ е подготвен за избори на 5 јуни, на кои сме убедени дека промените ќе се случат. Народот е охрабрен, рејтинзите се променети, Македонија е подготвена за промени. Но на Македонија не и е прва цел опозицијата да ја промени власта. Прва цел е кредибилни избори.

АЕРОДРОМ АЛЕКСАНДАР ВЕЛИКИ

АВИОПРЕВОЗОТ ВЕЌЕ НЕ Е ЛУКСУЗ

СУБВЕНЦИИТЕ ГИ УРНАА СИТЕ РЕКОРДИ ЗА ПРЕВОЗ НА ПАТНИЦИ

Воведувањето на нови авиолинии што се случува во континуитет, дава за право да очекуваме уште поголем пораст на бројот на патници на двата аеродрома во земјава. Освен за пораст на економијата, раздвижувањето на авиосообраќајот придонесува за поголема достапност на европските метрополи за македонските граѓани. Сега практично секој може да си дозволи патување со авион бидејќи цените се од 1.500 денари, за разлика од порано кога за најевтиниот лет се плаќаше повеќе од 200 евра

Пишува | Александрија Сивковска

Македонскиот авиобизнис доживува процут. Низ аеродромите во земјава минуваат трипати повеќе патници отколку пред десет години и има двојно повеќе авиолинии. Трендот на порастот на бројот на патници на аеродромите во земјава е благодарение на проектот за финансиска поддршка за поттикнување и за развој на воздушниот сообраќај, реализиран од Владата, како и благодарение на инвестициите на ТАВ. Поттикнувачките мерки во овој сектор придонесоа само во првите два месеца од годинава, од двата аеродрома во Македонија, „Александар Велики“ во Скопје и „Св. Апостол Павле“ во Охрид, да се превезат 219.378 патници, што е за 28 отсто повеќе во спо-

редба со истиот период од минатата година. Воведувањето на нови авиолинии што се случува во континуитет, дава за право да очекуваме уште поголем пораст на бројот на патници на двата аеродрома во земјава. Освен за пораст на економијата, раздвижувањето на авиосообраќајот придонесува за поголема достапност на европските метрополи за македонските граѓани. Сега практично секој може да си дозволи патување со авион бидејќи цените се од 1.500 денари, за разлика од порано, кога за најевтиниот лет се плаќаше повеќе од 200 евра. Најновите три дестинации за летање се Братислава, Берлин и Копенхаген, кои ќе го скратат и ќе го поевтинат времето на патување.

На пример, до Братислава со авион ќе се стигнува за времето што е потребно со автомобил да се стигне до Гевгелија. Во мај се очекува воведување на лет и кон Прага, со што на нашите граѓани сите европски метрополи ќе им бидат поблиску, а од октомври, пак, ќе се воведат линијата Скопје-Доха, која ќе ја сервисира престижната авиокомпанија „Катар ервејс“. Освен што од земјава ќе се патува кон светот, се очекува и голем прилив на туристи од светските метрополи кон Македонија.

Воведувањето на трите нови авиолинии е резултат на одличните политики што ги спроведуваме, а произлегуваат од потребите на нашите граѓани. Со нив се овозможува преку поволни цени на билетите да се посетат повеќе градови во Европа. Евтините авиолинии се во функција на развој на економијата, образованието, културата, здравството, туризмот - вели министерот за транспорт и врски, Владо Мисајловски.

Разликата во бројот на патници кои транзитираат низ македонските аеродроми е повеќе од очигледна. Така, во 2005 година низ нашите аеродроми

поминувале 500.000 до 600.000 патници, а во 2015 година, нивниот број достигнал 1,5 милион патници. Ако во 2005 година имало 15 авиолинии, минатата година имало 34 авиолинии - велат од Министерството за транспорт и за врски.

И годинава добро започна за авиобизнисот. Така, на аеродромот „Александар Велики“ во Скопје, во периодот јануари - февруари 2016 година регистрирани се вкупно 211.696 патници што во споредба со истиот период од минатата година кога биле превезени 168.388 патници, претставува зголемување од 25,7 отсто. На аеродромот „Св. Апостол Павле“ во Охрид за периодот јануари-февруари 2016 година, превезени се 7.682 патници, што е повеќе од двојно бидејќи во истиот период од 2015 година биле превезени 3.092 патници.

Забележителен пораст на авиобизнисот е забележан и во 2015 година, кога за 22 проценти е зголемен бројот на превезените патници во однос на претходната 2014 година. Изминатата година повеќе од 1.560.000 патници ги користеле услугите на македонските

аеродроми. За 11 проценти, пак, е зголемен и бројот на воздухопловни операции.

Факт е дека новите дестинации и евтините авиобилети го вратија интересот за летање, што се гледа и од статистиката. Ако порано македонските аеродроми оперираа со бројка на превезени патници од околу 600 илјади, сега сликата е комплетно променета. Во 2013 година за првпат е натфрлен милионот и оттогаш има постојан пораст, па оттука доаѓаат и очекувањата дека во претстојните години ќе се надминат бројката од два милиона - велат познавачите на состојбите во овој сектор.

Македонските граѓани сега полесно се поврзани со европските метрополи. Се зголемува бројот на дестинации до кои може да се стаса од земјава. На редот на летање се ставени: Барселона, Базел, Белград, Брисел, Келн, Дортмунд, Дубаи, Дизелдорф, Ајндховен, Франкфурт, Фридрихшафен, Женева, Гетеборг, Хамбург, Истанбул, Љубљана, Лондон, Малме, Милано, Минхен, Нирнберг, Осло, Париз, Рим, Стокхолм, Венеција, Виена, Загреб, Цирих, Сплит. Со новите линии, надлежните очекуваат зголемување на приливот на туристи, продлабочување на деловните врски, но и пораст на карго превозот.

Статистиката на ТАВ Македонија покажува дека најфреквентни дестинации се Истанбул, Цирих, Виена, Малме, Базел и Лондон. Сè повеќе се зголемува интересот и за новите дестинации од Скопје како Женева, Фридрихшафен, Осло, Барселона, Хамбург и Нирнберг, како и две од Охрид - до Лондон и до Базел.

Меѓу првите дестинации се Истанбул, Малме, Базел, Цирих, исто така, многу атрактивна дестинација е Барселона, пред сè како резултат на евтините билети. Многу користена е и интерконтиненталната линија кон Дубаи - вели првиот човек на ТАВ Македонија, Зоран Крстевски.

Најголем удел во превозот на патници има унгарската „Визер“, па следуваат „Туркиш ерлајнс“, „Аустријан ерлајнс“, „Пегасус ерлајнс“, „Ер Србија“ и „Еделвејс“.

1

Тутунот ќе остане култура број еден, и заштитена марка на повеќе региони во земјава. Стабилизирање на производството и задржување на бројот на производители во тутунската индустрија се очекува во наредната реколта. Земјава нема да прифати замена за тутунот со друга земјоделска култура, иако СЗО доставила проекти до Македонија за намалување на производството, односно за одгледување на некоја алтернативна култура.

Македонија нема да прифати замена со друга земјоделска култура според предложените методологии и пилот-проекти, зашто тие не можат во целост да гарантираат егзистенција на околу 40.000 семејства како што моментно овозможува одгледувањето на тутунот.

Надлежните и натаму инсистираат на неприфаќање на која било методологија што не гарантира сигурност и профитабилност за фармерите. Исто така, пред да бидат дефинирани условите и методологијата за замена на тутунот со друга култура, треба да се земаат предвид климатските услови во различните области во кои се одгледува тутунот. Зависно од климатските услови и од агро условите, не е можно одгледување иста култура.

Годинава тутунот постигна висока откупна цена од 185 денари по килограм, за разлика од ланската, која изнесуваше 117 денари. Реколтата беше со одличен квалитет, но не ги достигна проекциите од 24.000 тони. Во тек е исплатата на субвенциите за тутунопроизводителите. Државата за ланската реколта треба да им исплати повеќе од 20 милиони евра субвенции.

5

Просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во Македонија во јануари годинава изнесувала 22.254 денари и е повисока за 2 отсто во споредба со истиот месец лани, додека просечната исплатена бруто-плата е 32.642 денари, односно повисока за 1,8 отсто. Во јануари годинава 1 отсто од вработените во Република Македонија не примиле плата. Според податоците на Државниот завод за статистика, порастот на исплатената нето-плата се должи, пред

2

Копенхаген, Братислава и Берлин се трите нови авиолинии до кои „Визер“ ќе лета двапати неделно од скопскиот аеродром. Билетите се пуштени во продажба и почнуваат со цени од 599 денари. Надлежните веруваат дека и овие три нови дестинации ќе бидат исто толку популарни како и другите 21 со кои оперираат во македонската мрежа. „Визер“ од македонските аеродроми лета до 24 дестинации кон 11 земји, а поврзува 115 дестинации низ 38 земји. Со новите линии, авиокомпанијата има повеќе од еден милион седишта на располагање за 2016 година за Македонија, што претставува пораст на капацитетите за 22 отсто споредено со 2015 година. Унгарската нискобуџетна авиокомпанија лета од Скопје од јуни 2011. На крајот од јануари годинава беше одбележано дека два милиона патници летале од македонските аеродроми со „Визер“. Според бројот на превезени патници, „Визер“ има 49,2 отсто пазарен удел на двата македонски аеродрома во 2015 година.

3

Британската компанија за информатички технологии „Алокејт софтвер“ ја зголемува почетната планирана инвестиција од пет на 7,5 милиони евра во својот Центар за развој на апликации во Скопје. Компанијата отвори втора канцеларија на македонскиот пазар, а планира ангажман на вкупно 55 програмери за развој на софтверски апликации. Проширувањето на Центарот за развој, според раководството, треба да го зајакне техничкиот развој на водечкиот пакет апликации што го нудат за пазарот на здравствени услуги. Со зголемување на инвестициите на „Алокејт“ во Центарот, за македонските инженери се создава можност да им се

приклучат и да ги градат своите кариери преку успешен меѓународен бизнис за апликации во здравството. На почетокот од вработувањето, компанијата ги однесе досега ангажираните 25 програмери за развој на софтверски апликации во Центарот на обуки во Велика Британија или во Стокхолм.

„Алокејт софтвер“ е компанија со седиште во Лондон и со канцеларии во Сиднеј и во Стокхолм. Нуди услуги за специјалистички софтвер за оптимизација на работна сила, подобрување на организациски тек, управување, ризик и усогласување. Решенијата на „Алокејт софтвер“ ги користат преку 700 организации во јавниот и во приватниот сектор.

4

Во Македонија лани имало 70.139 активни деловни субјекти од кои најголемиот дел, 80,2 проценти, имале по еден до девет вработени, објави Државниот завод за статистика.

Според податоците, најголемо учество во структурата имаат секторите: Трговија наголемо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли со 23.843 субјекти или 34 отсто и Преработувачка индустрија со 7.639 субјекти или 10,9 проценти. Најмала застапеност имаат секторите: Рударство и вадење камен со 173 субјекти или 0,2 отсто и Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација со 160 субјекти или 0,2 проценти. Според бројот на вработени, најголемо учество од 80,2 отсто имаат деловните субјекти со 1 до 9 вработени. Потоа следуваат деловните субјекти без вработени или субјекти со неутврден број на вработени (без податок за вработени) со 10,4 отсто, па субјектите со 1019 вработени со 4,3 отсто, субјектите со 2.049 вработени чие учество изнесува 2,8 отсто, со 1,9 проценти учествуваат субјектите со 50.249 вработени и само 0,3 проценти од активните деловни субјекти имаат преку 250 вработени.

сè, на зголемувањето на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во секторите: Земјоделство, шумарство и рибарство (14,5 отсто), Административни и помошни услужни дејности (9,7) и Градежништво (8,7 отсто). Намалување на просечната исплатена нето-плата по вработен, во однос на претходниот месец, е забележано во секторите: Стручни, научни и технички дејности (15,6 проценти), Информации и комуникации (12,8) и Преработувачка индустрија (7,2 проценти). Зголемувањето кај просечната бруто-пла

та, пак, се должи, на зголемувањето на просечната месечна исплатена бруто-плата по вработен во секторите: Земјоделство, шумарство и рибарство (13,7 отсто), Административни и помошни услужни дејности (9,5) и Градежништво (9,2 отсто). Намалување на просечната месечна исплатена бруто-плата по вработен, во однос на претходниот месец, е забележано во секторите: Стручни, научни и технички дејности (13,4 проценти), Информации и комуникации (11,3) и Преработувачка индустрија (7,4 проценти).

1

За повеќе од еден месец цената на златото падна на најниско ниво бидејќи закрепнувањето на американскиот долар му штети на привлечноста на овој благороден метал, пишува „Блумберг“.

Според податоците на њујоршката агенција, кон средината на минатата недела цената на златото за непосредна испорака падна за дури 0,7 отсто, односно на 1.208,38 долари за унца. Минатата недела цената на овој благороден метал се лизна за 3,1 отсто, најмногу од ноември минатата година, и на пат е да го забележи првиот месечен пад по 11-процентното зајакнување на вредноста во февруари. Прогнозата за скок на цената на златото годинава е намалена на 14 отсто, откако доларот бележи силно јакнење од јануари, поради заострување на монетарната политика во САД.

3

Интел“ вреди колку целата мексиканска берза, 140 милијарди долари, „Мекдоналдс“ е моќен колку руската берза, 109 милијарди, „Мастеркард“ е две милијарди помоќен од берзата во Индонезија, а „Гугл“ и „Амазон“ се само шест милијарди долари помалку вредни од целосниот пазар на акции во Кина.

„Банк оф Америка Мерил Линч“ ги спореди вредностите на неколку најголеми светски компании со вредностите на берзите во некои земји на светот. Така, „Адобе“ вреди 42 милијарди долари, блиску до вредноста на полската берза за хартии од вредност. „Пејпал“, пак, вреди колку и сите акции што котираат на турската берза.

Повеќето од овие компании котираат на њујоршката берза, што значи дека њујоршката берза вреди многу повеќе од многу светски берзи заедно.

5

Се очекува цената на нафтата во иднина да има голем пад, за разлика од октомвриската проекција кога беше предвиден мал пораст во услови на сè уште високото производство на пазарот со нафта, како и при натамошна слаба побарувачка, соопшти Народната банка во најновиот извештај. Во извештајот е кажано дека, сепак, постојат обиди

2

Економистите стануваат песимисти за порастот на американската економија, како и за профитот на компаниите во земјата. Сегашните очекувања на аналитичарите од „Нешнал асосијејшн фор бизнис економикс“ се за пораст на профитот на државните компании од 2 процента во оваа година во однос на предвидувањата во декември од 5 проценти.

Очекувањата за порастот на економијата се до 2,2 проценти во оваа година, во споредба со претходните предвидувања од 2,6 проценти на крајот на минатата

година. Од истражувањето се дознава уште дека 79 проценти од економистите ги намалија очекувањата во последните четири месеци.

И додека пониските цени на горивата даваат повеќе еднократен доход на американските домаќинства, тие сè уште се многу внимателни во трошоците и во заштедата. Според прогнозите на „ФЕД“, домаќинствата ќе имаат 1.000 долари повеќе да потрошат во оваа година, благодарение на ниската цена на горивата и на поевтината нафта.

4

Голем број трговски фирми со седиште во севернороманскиот град Клуж биле регистрирани на име на сириски бегалци кои се сместени во кампови во Унгарија, објави весникот „Евениметул зилеј“.

Весникот наведува дека тоа е најнова шема на даночни измамници, за да се избегне судска одговорност во случај на сериозно оштетување на државниот

буџет. Со посредство на сириски граѓани, кои повеќе години живеат во Романија, остварени се контакти со сириски бегалци, сместени во камповите во Унгарија, кои за одредена сума пари се согласувале да дојдат во Клуж и да прифатат регистрација на проблематични фирми на свое име.

Акции одземени од лица обвинети за даночни измами биле префрлувани на сириски бегалци, по што им се губи секаква трага.

за стабилизација на пазарот, при што неколку земји производители на нафта се договориле околу можното замрзнување на производството на нивото од јануари 2016 година. -Во 2017 година се очекува пораст на цените на нафтата како и во октомври, но посилен, при што се очекува одредена стабилизација на пазарите, во услови на очекувања за намалено производство од страна на САД - се вели во извештајот.

ДАЛИ ЕВРОПА ЌЕ СЕ РАСПАДНЕ?

ЕУ веќе еднаш беше на работ на пропаст. Во 2012 година, во екот на кризата со еврото, Грција беше на работ на излегување од еврозоната и на враќање на својата валута пред еврото, драхмата, но Европската централна банка (ЕЦБ) помогна да се зачува монетарната унија. Сега се потребни поголеми напори, но кој ќе ги спроведе и како ќе се направи тоа, остануваат отворени прашања

Извор | „Глоуб енд Мејл“
Превод | Ана Цвејаноска

Минатонеделните бомбашки напади во Брисел го нарушија мирот и чувството на самодоверба во срцето на Европската унија. Припадниците на Исламската држава што ги извршија нападите може да постигнат и многу поголема цел: забрзување на распаѓањето на блокот од 28 земји, кој е најголемиот геополитички проект од крајот на Втората светска војна.

Дури и пред масакрот, ЕУ - заснована на високи идеали за слободно движење на луѓе, пари и на идеи - се тетеравеше од навидум бескрајната серија удари

по телото. Тука спаѓаат бегалската криза, можноста Велика Британија да гласа да ја напушти унијата и подемот на партиите на екстремната десница и левица, движења обединети само од нивните позиции против ЕУ. Крвопролевањето од минатиот вторник ги влоши сите тие проблеми.

Унијата, која е зафатена од долготрајната економска слабост на континентот - симболизирана со шокантни стапки на невработеност во медитеранските земји - и институција што пред само четири години се величаше со Нобеловата награда за мир за нејзината улога во одржувањето на стабилноста во Европа, се чини дека се наоѓа пред вистински ризик од распаѓање.

Таа реалност само што почнува да тоне во институционалната атмосфера во Брисел, во свет на сметки за трошоци, црни автомобили од марката БМВ и на добро платени работни места. Самир Бенелсаид, белгиски водител на радиоemisija што емитува програма на француски и на арапски јазик, рече дека „луѓето во Брисел воопшто не се грижат за иднината на ЕУ“, иако тие беа вклучени во нејзиното формирање.

По минатонеделните бомбашки напади, менталитетот почна да се менува.

■ **Мојот став е дека Европа се распаѓа. ЕУ се соочува со толку многу прашања без одговори како емиграцијата, тероризмот, невработеноста. Тие им даваат милијарди и милијарди евра на младите луѓе за отворање работни места, но без никакви резултати,** рече Бенелсаид.

Прашањата со кои се соочува ЕУ по нападите во Брисел се дали Унијата е само еден или, можеби, два удара оддалечена од распад и дали опасноста од распадот ќе ги убеди лидерите и граѓаните на ЕУ дека нивната унија вреди да се спаси.

БЕЗБЕДНОСНИ ПРОПУСТИ

Нападите укажаа на уште една криза за блокот преку обезбедување свежи и страшни докази за недостатоците на службите за безбедност и за разузнавање на ЕУ. Најмалку 31 лице загина, а речиси 300 беа сериозно повредени во бомбашките напади на аеродромот и на метро-станцијата во Брисел минатиот вторник. Нападите се случија само четири месеци по нападите во Париз каде што загинаа 130 лица.

Набргу стана јасно дека извршителите на крвопролевањето во Париз и во Брисел се поврзани. Минатиот петок, белгиските власти соопштија дека најмалку два самоубиствени елека што се употребице во Париз биле направени од страна на еден од бомбаш-самоубијците во Брисел. Сепак, поради разузнавачки вакуум, белгиските власти дознале за намерите на припадниците на терористичката група премногу доцна.

Опсегот на неуспехот стана јасен кога турскиот претседател Реџеп Таип Ердоган откри дека минатата година неговата земја го депортирала Ибрахим ел-Бакрауи, еден од бомбаш-самоубијците што го нападнаа аеродромот „Завентем“, и со предупредувањето на Холандија минатата година дека Ел-Бакрауи е „странски терорист“. Белгиската полиција, исто така, знаеше дека Ел-Бакрауи и неговиот брат биле соработници на Салах Абдеслам, единствениот преживеан напаѓач од париските напади, но не можеше да лоцира ниту еден од нив, дури и по апсењето на Абдеслам четири дена пред нападите во Брисел.

Турција, исто така, го депортираше братот на Абдеслам во Белгија минатата година со слично предупредување. Брахим Абдеслам се разнесе пред еден ноќен клуб во Париз во ноември.

Белгиските министри за внатрешни работи и за правда ги понудија своите оставки по минатонеделните напади, иако премиерот Чарлс Мишел одби да ги прифати велејќи дека неговиот кабинет треба да работи заедно во моментов.

БЕГАЛЦИТЕ И ИНТЕГРАЦИЈАТА

Ниту еден од десетте мажи вклучени во нападите во Париз - ниту тројцата напаѓачи што учествуваа во бомбашките напади во Брисел - не се бегалци. Исто како и тројцата мажи што во јануари 2015 година ги нападнаа просториите на сатиричниот весник „Шарли ебдо“ во Париз, сите се родени и израснати во европското општество.

Безбедносниот предизвик, тогаш, е подобро разбирање на тоа што се случува во области како соседството Моленбек

во Брисел и проблематичните париски предградија. Тие области се наоѓаат во границите на Европа, но едвај се дел од општеството што ги опкружува. Полицијата веќе долго време зборува за места како Моленбек како за забранети зони за нив и фактот дека Салах Абдеслам успеал да најде засолниште во Шарбек четири месеци, уште едно соседство во Брисел познато по поврзаноста со цихадистите (некои од експлозивните напади употребили во нападите во Париз се подготвувале во изнајмена кука во областа), нагласува дека безбедносните служби не биле добро запознаени за тоа што се случувало во срцето на Европа.

Приказната постојано се повторува. По масакрот во „Шарли ебдо“, соседите на мажите што ги извршиле нападите - браќата Саид и Шериф Куаши - во париското предградие Жанвилије изјавија за „Глоуб енд Мејл“ дека знаеле дека мажите собирале резерви оружје, додека во цамијата што тие ја посетувале велат дека еден од браќата гласно кажувал дека не ја сака француската држава. Никој во Жанвилије не се осмелил да отиде во полиција со своите сомневања.

■ **Штом припадниците на ДАЕШ (Исламската држава) се локални актери, Французи и Белгијци, тогаш вистинското бојно поле се наоѓа дома. Актерите се меѓу нас, тие се меѓу нас, нивните цели се меѓу нас** - изјави Франсоа Хајсбург, претседател на Меѓународниот институт за стратемиски студии, за весникот „Уест-Франс“.

Тој рече дека Исламската држава се храни од чувството на отуѓеност и на оддалеченост меѓу жителите на места како што се Моленбек и предупреди дека мерките како постојана вонредна

состојба и одземање на националноста на осомничените терористи само им помагаат на организациите како Исламска држава во нивното регрутирање. Тој предупреди дека „граѓанската војна“ го постави тој пат.

■ **Мора да ја нарекуваме ДАЕШ тоа што е: организација на криминални убијци. А не армија на воени борци. Зборувањето за војна, војски и за борба ги возвишува припадниците на ДАЕШ и им дава илузија дека ќе има решавачка битка. Мора да престанеме да се однесуваме како [поранешниот претседател на САД, Џорџ] Буш - вели тој.**

МЕНУВАЊЕ НА ПОЛИТИКАТА

Во Велика Британија, тие што се залагаат за излез од Европската унија ги гледаат нападите во Брисел како доказ дека Британија е побезбедна надвор од ЕУ. Лондонските обложувачите сега ставаат коефициенти од 36 проценти дека Велика Британија ќе гласа за напуштање на ЕУ на референдумот на 23 јуни, за разлика од 29 проценти пред само еден месец.

■ **Нападите во Брисел им помогнаа на тие што сакаат да ја напуштат ЕУ повеќе отколку што им помогнаа на тие што сакаат да останат бидејќи ја зголемува загриженоста за имигрантите и за емигранти и за бегалците и за целиот тој вител** - рече Стив Хјуит, професор по историја на Универзитетот во Бирмингем.

■ **Нападите во Брисел придонесоа за приказната на Велика Британија дека ЕУ е бирократска и лошо функционира и дека останувањето во ЕУ претставува опасност за Британија** - вели тој.

Ако Велика Британија ја напушти, ЕУ веднаш ќе се распадне. Тоа ќе ја лиши ЕУ од својот водечки либерален економски глас, од економијата со најголем потенцијал за пораст и од втората најмоќна воена сила и втор меѓународен центар за финансиски услуги по Њујорк, како најголем во светот.

За многу Европејци, помислата на ЕУ без Велика Британија е незамислива. Доколку излезе, ЕУ ќе биде намалена сила во секој поглед, а една од последиците би можело да биде domino-ефект што ќе ги натера другите земји, кои имаат евроскептични тенденции, како Италија и Финска, да размислат за сопствената иднина во распаѓачката унија. Никој, па дури ни Германците, особено канцеларката Ангела Меркел, не сака ослабена ЕУ каде што целосно ќе биде предводена од Германија, шампионот за политиката на штедење што Грција, Италија и неколку други источноевропски земји ја мразат.

Кампањата за излез на Велика Британија од ЕУ не е единствената што има корист од крвопролевањето во Брисел. Десничарската влада на Полска, по само неколку часа од нападите објави дека ќе престане да прифаќа бегалци, додека Марин ле Пен, лидерот на екстремно-десничарскиот Национален фронт, ја повика уште еднаш својата земја да ја врати контролата на своите граници.

Тоа не се само извици во ветер, туку актуелна струја. Ле Пен во моментот води во повеќето анкетите пред француските претседателски избори закажани за почетокот на следната година. Меркел - која, исто така, се соочува со избори во 2017 година, ја вложи својата кариера на способноста и на подготвеноста на Германија да прифати стотици илјади муслимански бегалци. Таа сега се соочува со предизвик од загрижувачкиот пораст на ксенофобичната партија Алтернатива за Германија.

Во меѓувреме, источната граница на ЕУ - Полска, Чешка, Словачка и Унгарија - сега е управувана од страна на десничарските популисти што се противат на какво било ослабување на тоа што унгарскиот премиер Виктор Орбан го нарекува „христијанска култура во Европа“.

■ Сето тоа, вели д-р Хјуит, придонесува само за растечките проблеми во Европа.

■ **Екстремистите од една страна се хранат со екстремистите од друга страна. Тој вид напад им оди в прилог на екстремнодесничарски партии, создавање поголема исламофобија, ксенофобија и силни реакции против емигрантите – што, пак, ѝ оди в прилог на Исламска држава. Тоа е еден маѓепсан круг и јас не гледам никакво подобрување** - вели тој.

КРАЈОТ НА ШЕНГЕНСКАТА ЗОНА?

Една од првите работи што ги направија белгиските власти по нападите беше затворањето на повеќето транспортни врски со своите соседи. Франција, уште во состојба на зголемена готовност, испрати дополнителни 1.600 војници и полицајци на своите граници, аеродроми и железнички станици. Другите европски земји го следеа примерот.

Тоа беа природни чекори од безбедносна гледна точка, но, сепак, големи и многу симболични удари на аспирација кон отворено и безгранично општество на ЕУ.

Тридеценискиот Шенгенски договор би можел да биде уште една жртва на масакрот во Париз и во Брисел. Областа од 26 земји каде што се патува без пасош стана жртвено јагне во услови на голема загриженост за бегалците, имиграцијата и тероризмот.

Иднината на шенгенската зона веќе беше доведена во прашање по приливот на повеќе од еден милион бегалци минатата година, од кои повеќето се од военоразурнатите земји како Сирија, Ирак и Авганистан. Во напорите да се блокира, или барем да се пренасочи нивниот приливот, бегалците што маршираа на север низ Балканот наидоа на сид на унгарско-хрватската граница, што ја поттикна Австрија да подигне ограда на границата со Словенија.

До јануари, дури и Шведска, во која долго време бегалците беа добредојдени, за првпат воведо проверки на Ересундски мост што ја поврзува со Данска.

Меган Грин, главен економист во подружницата „Манулајф“ на „Дон Хенкок Асет менаџмент“ и вешт хроничар на економските и социјални маки на ЕУ, рече дека терористичките напади, најверојатно, се уште една шајка во ковчетот на шенгенската зона.

Николас Спиро, партнер во „Лауреса адвајзори“, консултантска фирма во Лондон, се согласува со тоа.

■ Шенгенскиот договор е во процес на умирање; политички веќе е мртов - вели тој.

ЕКОНОМСКА НЕСИГУРНОСТ

ЕУ веќе еднаш беше на работ на пропаст. Во 2012 година, во екот на кризата со еврото, Грција беше на работ на излегување од еврозоната и на враќање на својата валута пред еврото, драхмата, но Европската централна банка (ЕЦБ) помогна да се зачува монетарната унија. Сега се потребни поголеми напори, но кој ќе ги спроведе и како ќе се направи тоа, остануваат отворени прашања. Еврозоната, на места, падна во дефлација (паѓање на цените), што ја поттикна ЕЦБ да воведо негативни каматни стапки во обид да се подигнат цените. Поголемите средоземноморски држави на „периферијата“ стануваат сè покритични кон политиката за економијата и за бегалците што им е наметната од страна на Брисел и на Берлин. Италијанскиот премиер Матео Ренци сега ја води кампањата против ЕУ во својата земја, и покрај тоа што сè уште не се залага за повлекување на Италија од ЕУ или од еврозоната. Иако економските проблеми на ЕУ сè повеќе се зголемуваат, не се ништо ново. Тоа што е ново е бројот на проблеми со кои континентот треба да се соочи истовремено. Една работа е да постои криза на еврото; но сосема е друго да постои криза на еврото во време на редовен тероризам, масовна емиграција, десничарски популизам и клучен член што размислува за напуштање на унијата.

■ Мислам дека фактот дека кризата на еврозоната е далечно сеќавање покажува дека политичкото и економското, а сега и безбедносното управување на ЕУ е во хаос. Уште колку докази ви се потребни за да се докаже дека проектот ЕУ е во безредие? Унијата, всушност, се соочува со egzистенцијална криза - вели Спиро. ■

ЗА МЛАДЕНЦИ, ШТИПЈАНИ СЕ ИСКАЧУВААТ НА ИСАРОТ, А БЕЛОТО КАМЕНЧЕ ЗА СРЕЌА ГО НОСАТ ДОМА

Она што за Штип е вековна традиција, за УНЕСКО е раритетна манифестација од исклучително значење, што беше причина да биде ставена под нивна заштита како културно нематеријално богатство

Пишувач | Невена Појовска

На празникот Младенци илјадници штипјани и гости од други градови се искачија на тврдината Исар и го направија народниот обичај наречен „Четрсе“. Според обичајот, секој од присутните кога ќе се искачи на тврдината треба да фрли по триесет и

девет каменчиња кон реката Брегалница, а четириесеттото каменче треба да си го понесе дома и да го стави под перница. Тоа се прави за да се доживее лична и семејна среќа, а лицето што ќе го сонува вечерта ќе биде неговиот животен сопатник.

■ Четириесеттото каменче ќе си го понесам дома, вечерва ќе го ставам под перница и се надевам дека ќе го сонувам мојот животен сопатник - вели млада работничка во штипска конфекција. Неповторливо е искуството да се биде во Штип на овој ден. Го доживеавме празникот со сите сетили. Качувајќи се на тврдината забележавме дека сите штипјани што живеат под Исарот, на 22 март ширум ги отвораат своите порти. Домаќинките ги нудат гостите со мекици, а домаќините со ракија. Мажите што

кои се пренесуваат од колено на колено и се повторуваат со векови. Младенци е куќна слава речиси на сите исарчани.

■ Славата е од многу одамна, откако знам за себе - вели жител на Исарот.

А имаше и такви кои за првпат се искачија на Исарот.

■ Јас првпат сум на Исарот. Секогаш сум го гледала оддалеку, а сега му се восхитувам - вели гостинка надвор од Штип.

Ова е првиот обичај од Македонија кој стана дел од репрезентативната листа на заштитени нематеријални богатства на човештвото на УНЕСКО.

■ Ова е голем успех бидејќи на листата на УНЕСКО има само неколку стотици такви обичаи, а некои земји воопшто ги нема на неа - вели Зоран Малинов, доктор на етнологии науки и директор на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје.

„Четрсе“ е древен обичај на штипјани поврзан со празникот Свети 40 маченици. Тие со векови на 22 март се качувале на возвишението Исар, кое доминира над градот и од него, од едната страна, се гледа цел Штип како на дланка. Од другата страна, пак, е населбата Ново Село.

■ Ако е убаво времето, тој ден на Исарот се качуваат повеќе од десет илјади луѓе, но и кога има дожд или снег, има по неколку илјади. Според повеќе вековниот обичај, секој од врвот на Исарот кон коритото на Брегалница од страната на Ново Село фрла по триесет и девет каменчиња, а четириесеттото, кое обично се гледа да биде бело, се носи дома и се става под перница - ни вели една жена.

Освен фрлањето четириесет каменчиња, како култ кон пролетта, често се собираат по четириесет тревки или се кршат по четириесет гранчи-

ња штотуку расцветан бадем, иако тоа, по препорака на еколозите, е сè поретко. Тој ден на Исарот секој се ракува и со триесет и девет луѓе, а со четириесеттиот се бакнува. Момчињата обично избираат некоја девојка, а девојките момче...

■ Денес фрламе каменчиња. Триесет и деветте ги фрлив, а четириесеттото го оставив во џебот. Потоа се поздравуваме со триесет и девет луѓе, а четириесеттиот го бакнуваме - ни рекоа штипјани.

Младите имаат свое толкување на обичајот за фрлање каменчиња.

■ По фрлањето на каменчињата се замислува желба, а четириесеттото се става под перница. Оној што ќе го сонуваме, со тој ќе се омажаме - вели млада штипјанка.

Но црквата симболиката на четириесетте каменчиња ја поврзува со четириесетте маченици од Севастија.

■ Тоа биле млади римски војници, кои за време на гоњењето на царот Линики не отстапиле од верата, туку остро им се спротивставиле на мачителите - објаснува свештеникот Добрица Јанев.

„Четрсе“ е древен обичај на штипјани поврзан со празникот Свети 40 маченици. Тие со векови на 22 март се качувале на возвишението Исар, кое доминира над градот и од него, од едната страна, се гледа цел Штип како на дланка

■ Никој не знае кога почнала оваа масовна обредна практика. Најстар пишан документ има во книгата „Материјали од изучувањето на Македонија“ од 1896 година, од големиот македонски револуционер Ѓорче Петров. Тој го опишал празнувањето на Исарот во периодот кога тој бил учител во Штип. Гледано етнологски и хронолошки, обичајот може да се поврзе со култот кон природата и со пролетта бидејќи се празнува на 22 март, што приближно се совпаѓа со доаѓањето на пролетта и со пролетната рамноденица. Некои работи би можеле да се поврзат и со некои древни обреди уште од античко време. Поврзаноста, пак, со култот кон светите четириесет маченици оди и со претпоставката дека на врвот на самиот Исар постои црква што можеби се викала така, а била урната во османлискиот период. Археолозите открија контури од храм таму, но дали го носел името на светите четириесет маченици уште не е познато - објаснува Малинов. ■

НИТУ ЕДНО ЛИЦЕ СО АУТИЗАМ НЕ Е ВРАБОТЕНО ВО МАКЕДОНИЈА

.....

Во оние работи што се повторувачки, каде што има повторување на лента, па и со компјутери, лицата со аутизам можат добро да се снајдат, можат да работат разни работи дури и подобро од невротипичната популација, вели д-р Трајковски

.....

Разговараше | Александра М. Бундалевска
Фото | Дејан Ситанчевски

За жал, податоците се поразителни, ниту едно лице со аутизам не е вработено во Македонија, вели проф. д-р Владимир Трајковски, претседател на Македонското научно здружение за аутизам и редовен професор во научните области хумана генетика, медицински основи на инвалидност, физиологија со функционална анатомија и аутистичен спектар на нарушувања на Филозофскиот факултет во Скопје. Обединетите нации во 2007 година 2 април го прогласија за Светски ден на свесноста на аутизам. Во Скопје и во Штип се отворија дневни центри за аутизам, а има најава дека ќе се отвори уште еден, во Охрид.

- За 2017 година пратеникот Сашо Василевски, на трибината што неодамна ја организиравме во Охрид, најави дека во Скопје ќе се отвори голем центар за рана детекција, дијагностика, третман и за рехабилитација на лицата со аутизам за што ние се залагаме во овие 16 години постоење - изјави претседателот на Македонското научно здружение за аутизам, проф. д-р Владимир Трајковски.

- Аутизмот е невроразвојно нарушување со генетска основа. Лекарите велат дека постојано расте бројот на деца со аутизам, со нарушување од аутистичен спектар. Зошто расте бројот на деца со аутизам?

ТРАЈКОВСКИ: Во светот аутизмот зазема епидемски размери. Веројатно тоа е така и кај нас, но ние

го немаме тоа докажано. Бројот на лицата родени со ова нарушување расте од повеќе причини. Зголемена е јавната свест, докторите го дијагностицираат аутизмот за кој малку се зборуваше до пред 20-30 години. Иако се смета дека има генетска предиспозиција, сепак, и средината како фактор игра голема улога. Научниците во светот ги обвинуваат загадувачите како што се оловото, живата, пестицидите, инсектицидите и разни други фактори. Во САД податокот на Центарот за контролата на болестите од 2014 година укажува на преваленција едно дете на 68 деца кои го манифестираат овој аутистичен спектар на нарушување. Тоа е алармантна бројка. Дури и во една корејска студија од пред една година се спомнува дека едно на 38 деца е аутистично.

- Каков кадар треба да биде вклучен во третманот на лицата со ова нарушување?

ТРАЈКОВСКИ: Кадарот треба да биде мултидисциплинарен. По дефиниција тука спаѓа развоен педијатар, детски психијатар, дефектолог, психолог, па дури и социјален работник, логопед, окупационен терапевт. Онаму каде што ќе се утврди дека децата се пречувствителни на глутен и на казеин може да се вклучи и нутриционист. Во некои земји и лекарот по општа практика може да го најде своето место во тој тим кој би учествувал во дијагностиката, исто така и во третман на аутистичниот спектар на нарушувања.

- Дали се изработи Национален регистар кој ќе го каже точниот број на лицата што имаат аутизам или нарушувања од аутистичен спектар во Македонија?

ТРАЈКОВСКИ: За жал, не. Ние како здружение веќе 16 години ја алармираме јавноста. Од пред две години имаме позитивни поместувања во Министерството за здравство. За жал, ние не сме консултирани како експерти. Но, штом ја почнале таа работа, би требало да ја завршат. Ние навиваме тоа да биде што поскоро бидејќи само со таков национален регистар може да се направи проспективна студија и да се предвиди каков кадар е потребен, колку кадар е потребен, во кои делови на Македонија треба да се лоцираат средства... Во Западна Европа и во САД постојат одлични регистри и врз основа на нив државата си ги планира трошоците во здравството. Ние како Македонско научно здружение за аутизам располагаме со сопствен регистар, каде што се регистрирани 160 лица, но таа бројка е под проценетото. До пред десетина години речиси никој не зборуваше за аутизам. За аутизмот порано не се учеше на Медицинскиот факултет. Според мене, аутизмот треба да биде еден од националните приоритети во Министерството за здравство. Бројката од 0,25 на една илјада е навистина под проценетото и сметаме дека тоа се должи на слабата едуцираност на педијатрите, на психијатрите, како и

на тоа што овие случаи во минатото се воделе под други дијагнози, на пример како ментална ретардација, развојна дисфазија, алалија, забавен психомоторен развој. Кај нас проблем е менталитетот, често заради срам сакаат да ги скријат овие деца. Родителите тоа го доживуваат како најтешка дијагноза. Можеби потешко им паѓа кога ќе ја чујат дијагнозата дека нивното дете има аутизам отколку да речеме канцер или сида. Родителите тешко ја доживуваат дијагнозата и едноставно не доаѓаат на лекар за дијагностика или, пак, погрешно се надеваат дека не е аутистичен спектар и така само губат време.

- Позитивната светска практика покажува дека само со вклученост во општеството, а не со изолирање на лицата со аутизам може да се придонесе за подобрување на состојбата на децата со аутизам и со нарушување од аутистичен спектар. Што кажува Вашето искуство?

ТРАЈКОВСКИ: Вклученоста во општеството е светски тренд. Во градинките започнува образовна и социјална вклученост. По дефиниција, децата со аутизам се социјално изолирани, живеат во свој сопствен свет и еден од третманите е тоа дете да се вклучи во општеството. Овој процес во училиштата почна во 2000 година и за одредени лица со пречки во развојот има подобри резултати. Кај аутизмот резултатите не се многу добри бидејќи оние потешките случаи и умерено тешките случаи е многу тешко да се социјализираат. Кај полесните случаи, дури и да се вклучат во поголем број училишта

во Македонија, не постои вработен дефектолог, иако Законот е одличен и вели дека освен педагог и психолог, во стручниот тим треба да биде и дефектологот. Оние полесните случаи, со нормална или со натпросечна интелигенција, може да завршат факултет и да работат. Уште немаме податок за лице со аутизам кое завршило факултет. Можеби имаме таков случај со лице со Аспергеров синдром кој спаѓа во оваа група на аутистичен спектар. Студијата што ја изработивме со една колешка пред 6-7 години за вработувањето на овие лица кога ќе станат полнолетни е поразителна, поразителен е фактот дека нула проценти од овие лица се вработени.

- Пред повеќе од три години Собранието ја изгласа Декларацијата за правата на лицата со инвалидност. Таа ги вклучува правото за едукација, здравствената заштита, вработување... Дали ова е само декларативно или навистина се почитуваат правата на лицата со аутизам?

ТРАЈКОВСКИ: Моментно повеќе е декларативно бидејќи и работодавачите не го почитуваат тој Закон. Нашата студија покажа дека тие се малку едуцирани, преку 70-80 проценти воопшто не знаат што е аутизам. Кога беа прашани дали би вработиле лице со аутизам, тие категорично ја отфрлаа таа можност, иако Законот вели дека тие лица се еднакви. Во последните пет години е изменета ситуацијата, има позитивни ветришта. Треба да се развие чувствителноста кај работодавачите, да им се објасни дека аутизмот не е заразно заболување и дека лицата со аутизам, оние што се со нормална интелигенција, со натпросечна, па и со лесна интелектуална спреченост, можат да придонесат за себеси, за компанијата и за општеството, а не да бидат товар на општеството. Во оние работи што се повторувачки, каде што има повторување на лента, па и со компјутери, лицата со аутизам можат добро да се снајдат, можат да работат разни работи дури и подобро од невротипичната популација. ■

ЛИМИТРОФНА ЗОНА МЕЃУ МАКЕДОНСКИОТ И ГРЧКИОТ ЕТНИКУМ ВО ОСМАНЛИСКА МАКЕДОНИЈА

Во контекст на темата што ќе ја разработуваме во овој текст, прво би се осврнале на терминот лимитрофна зона. Имено, истиот означува гранична зона во која се мешаат, односно преклопуваат, два или повеќе етникума на определена поширока територија, која во одреден историски период може да претставува административна област; историска територија врз основа на која одреден ентитет се повикува и го гради својот национален идентитет; или, пак, претставува политичко-правен, државен и национален субјект. Оттука, во овој случај, станува збор за најјужниот дел на историска Македонија, кој во периодот на османлиската доминација претставувал лимитрофна зона меѓу македонскиот и грчкиот етникум

формирани непосредно по освојувањето на османлиите на Цариград или, пак, биле создадени во подоцнежниот османлиски период. Христијаните во османлиската Македонија на почетокот биле дел од Православниот милет, на чиешто чело стоел Цариградскиот патријарх, а подоцна дел од нив се приклониле кон Булгар милетот и Влашкиот милет. Во доцноосманлискиот период милетите (главно христијанските)

почнале да се користат во националните цели на младите балкански држави, кои го користеле милетот да претстават „своето“ население во Македонија, т.е. се обидувале да ги изедначат припадниците на милетот со дел од своето национално ткиво, занемарувајќи го фактот за анационалното османлиско општество. Оттука, произлегува и изедначувањето во именување на македонското словенско население како „Бугари“ или „Грци“, односно нивно поимање како припадници на нациите формирани во бугарската и во грчката држава. Од друга страна, демографската слика за Македонија во втората половина на 19 и во почетокот на 20 век ја дополнувале западните патници, патописци, етнографи, дипломати, христијански мисионери, но и разни пропагандни претставници на балканските држави. Сите тие давале горе-долу различни податоци за бројот на населението и за нивната етничка и религиозна определеност, најчесто тргнувајќи од потребите на своите центри. Оттука, може да се заклучи дека територијата на османлиската Македонија во почетокот на 20 век била населена со нешто повеќе од два милиона жители.

Ако го земеме мајчиниот јазик како главен маркер врз основа на која што можеме да ја определиме етничката структура на македонското население во овој период, тогаш ќе заклучиме дека македонскиот етникум бил доминантен на целата територија на Македонија, со нешто повеќе од 50 проценти од вкупното население, или околу 1.100.000 и 1.200.000 жители. Потоа следувале Турците со околу 500.000 жители, Грците со околу 250.000, Албанците биле 120.000, Власите со околу 80.000 жители, Евреите со нешто повеќе од 50.000 луѓе, итн. Тука треба да се нагласи дека етничката и религиозната разновидност на Македонија во периодот на османлиската доминација не била карактеристика само за оваа територија, туку и за

другите територии од балканските владенија на Османлиската Империја, на кои подоцна биле формирани модерните балкански нации-држави. Следно прашање пред да преминеме кон одредување на лимитрофната зона меѓу македонскиот и грчкиот етникум, претставува територијата што ја опфаќала османлиската Македонија и каков бил нејзиниот статус во рамките на османлиската држава? Прво што треба да се нагласи е фактот дека Македонија во периодот на османлиското владеење не претставувала државен и политички субјект, а не се споменува и како административна област во рамките на османлиската држава. За периодот што станува збор во овој текст, во административното разграничување на империјата, таа била дел од Битолскиот, Солунскиот и од Косовскиот (Скопски) вилает.

Во тоа време Македонија била повеќе географски и историски регион, кој претендирал да стане политички субјект врз основа на целите и програмата на македонското револуционерно движење. Што се однесува за перцепцијата на Македонија од страна на европските држави, може да се заклучи дека во првата половина од османлиската доминација на Балканот таа била речиси целосно загубена, како и меморијата и интересот кон неа. Ситуацијата почнала да се менува со слабеењето и опаѓањето на моќта во султановите владенија, што, несомнено, придонело европските сили повторно да го насочат вниманието кон Балканот, а со тоа и кон Македонија. Во повторното „откривање“ на Македонија од страна на западниот свет големо влијание имал и големиот број патописци, географи, етнографи, трговски патници и други, кои на еден или друг начин ги посетиле овие предели, а со тоа почнале и да се интересираат за историјата, населението, културата и традицијата на териториите на сомалискиот Балкан.

Границите на Македонија, пред сè, биле одредени од природните пре-

дуслови. Нејзините граници биле од три страни заштитени од планински венци (Олимп, Пинд, Шарпланинскиот Масив, Скопска Црна Гора и Рила), додека еден дел, кој гравитирал околу нејзиниот најважен град (Солун), излегувал на море. Нејзините граници, кои се поистоветувале во доцноосманлискиот период, датираат од антиката, т.е. од времето на античкото македонско кралство предводено до кралот Филип II. Сепак, англискиот истражувач и картограф Х. Р. Вилкинсон констатирал дека во определувањето на регионот Македонија во османлискиот период постојат повеќе слики:

- **Регионот определен преку физичката географија;**
- **Регионот определен преку историско-политички граници;**
- **Регион определен како комбинација на народи и на култури, и зона на премин меѓу Ориентот и Западот;**
- **Македонија е име со „синонимско значење за стратегија“ (Александар Велики, Византиско наследство, Бугарската и Српската средновековна држава и борбите за превласт);**
- **Регион перцепиран низ призмата на геостратешки простор, кој со опаѓањето на Османлиската империја има стратешка позиција, како во однос на интересите на Големите сили, така и на регионалните интереси на новоформираните балкански нации-држави во втората половина на 19 век.**

Како и да е, како заклучок во овој почетен дел ќе го пренесеме мислењето на академик Манол Пандевски, кој анализирајќи ја територијата на османлиската Македонија во периодот од крајот на 19 и почетокот на 20 век, запишал дека „реалната состојба претставуваше достигнатиот степен на индивидуализација на Македонија во границите на Турција и врз балканскиот простор. Македонија видливо се оцртуваше како јасно разграничена целина врз географската карта на европска Турција“.

(Продолжува...)

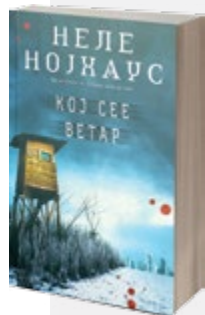
Пишува:
г-р Димишар Љоровски Вамваковски

Во контекст на темата што ќе ја разработуваме во овој текст, прво би се осврнале на терминот лимитрофна зона. Имено, истиот означува гранична зона во која се мешаат, односно преклопуваат, два или повеќе етникума на определена поширока територија, која во одреден историски период може да претставува административна област; историска територија врз основа на која одреден ентитет се повикува и го гради својот национален идентитет; или, пак, претставува политичко-правен, државен и национален субјект. Оттука, во овој случај, станува збор за најјужниот дел на историска Македонија, кој во периодот на османлиската доминација претставувал лимитрофна зона меѓу македонскиот и грчкиот етникум.

Токму цел на овој текст претставува одредувањето на лимитрофната зона, т.е. границата меѓу двата споменати етникуми во османлиската Македонија. Но пред да го направиме тоа, ќе дадеме една поширока слика на доцноосманлиското општество во контекст на т.н. македонско прашање.

Прво ќе се осврнеме на бројот и на структурната поделба, од различен вид, на населението што живеело на територијата на османлиската Македонија во втората половина на 19 и почетокот на 20 век. Точниот број жители што ја населувале Македонија во доцноосманлискиот период е тешко да се определи. Имено, османлиските пописи не давале целосно точна слика за бројот и, особено, за етничката структура на населението. Пописите, пред сè, биле диктирани од потребите на војската и даночната служба, а како основа биле земани религијата и полот. Оттука, главна поделба во османлиското општество била религиозната, т.е. на муслимани (владајачка класа) и христијани (потчинето население). Сите натамошни поделби биле од второстепено и третостепено значење и, најчесто, но не и секогаш, зависеле од главната религиозна поделба. Во овој контекст треба да се спомене и милет-системот како институција што била создадена од самиот султан, со цел што поуспешна контрола на централната власт на разните религиозни групи. На чело на одреден милет се наоѓал верски поглавар и тој преку своите подредени управувал, до одреден степен, автономно во рамките на самиот милет. Постоеле неколку милети што биле

КНИЖАРНИЦАТА „МАТИЦА
ЕКСКЛУЗИВ“ ПРЕПОРАЧУВА:

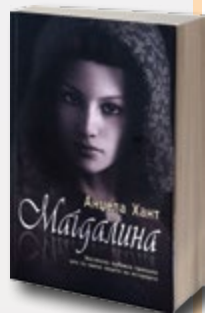

1

Кој сее ветар
Неле
Ноххаус

2

Магдалина
Анцела
Хант

3

Незаборав
Алисон
Ричман

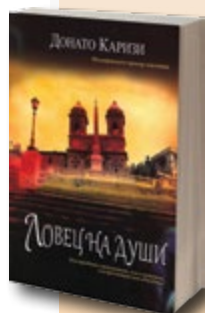
4

**Превез од
тајни**
Харолд
Робинс

5

Ловец на души
Донато
Каризи

**МУЗИКАТА НА КУЛТНИОТ ЈАПОНСКИ КОМПОЗИТОР ВО
ЦЕНТАРОТ ЗА КУЛТУРА ВО КУМАНОВО**

Дуња Иванова го претстави творештвото за пијано на Руичи Сакамото

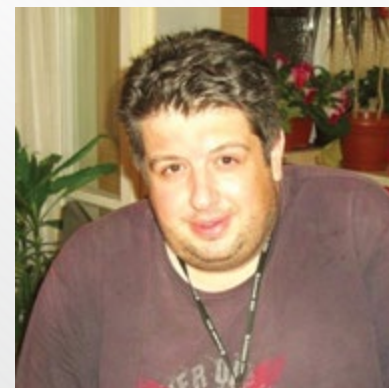
Македонската пијанистка Дуња Иванова во Центарот за култура „Трајко Прокопиев“ во Куманово одржа рецитал посветен на култниот јапонски композитор Руичи Сакамото

Иванова првпат во Македонија го претстави поголемиот дел од творештвото за пијано на Сакамото меѓу кои: The Sheltering Sky, A Flower is not a Flower, Whuthering Heights, SolitudeEnergy, FlowParolibe, Merry Christmas, Mr. Lawrence... Сакамото е јапонски музичар, композитор, аранжер, продуцент, автор, пејач, актер и активист што живее и работи во Токио и во Њујорк. Кариерата ја почна во седумдесеттите години од 20 век како член на групата „Јелоу меџик оркестра“ – пионери во развојот на синтетичкиот поп, техно и хаус-музиката. Неговите експериментални албуми „Thousand Knives“ и „B-2 Unit“ извршија големо влијание врз развојот на електронската и на хипхоп-музиката. Со композицијата „Merry Christmas, Mr. Lawrence“ (1983) Сакамото дебитираше како филмски композитор и актер, а главната тема адаптирана во синглот „Forbidden Colours“ стана интернационален хит. Автор е на музиката за филмските остварувања: „Последниот кинески цар“ (1987), „Чај во пустината“ (1990), „Малиот Буда“ (1993), „Вавилон“ (2006) и „Повратник“ (2015). Добитник е на наградите „Оскар“, БАФТА, „Греми“ и две „Златен глобус“.

Дуња Иванова (1985) дипломира на вокално-инструменталниот оддел на Факултетот за музичка уметност во Скопје во класата по

пијано (2010), магистрира (2009) и докторира (2015) на Катедрата за естетика на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје. Со солистичка и камерна концертна дејност досега настапила во Њујорк (САД), Париз (Франција), Сараево (БиХ), Рагуза (Италија), Приштина (Косово), како и на фестивалите „Скопско лето“, „Охридско лето“, „Денови на Македонската музика“, „Музика вива“, Филмскиот фестивал „Браќа Маџари“; настапува со оркестарот на Музичката младина на Македонија, во камерни состави и во рамките на балетски претстави. Особено значајни се нејзините рецитали посветени на музиката на Збигњев Прајснер, Филип Глас, Лудовико Еинауди, Арво Перт. Учествува со свои трудови од областа на музичката теорија и практика на трибините на здружението на педагозите по пијано на Македонија ЕПТА, на конференциите на Институтот за истражување и архивирање музика ИРАМ, на научно-стручни собири на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Од 2007 година работи како наставник по пијано во ДМБУЦ „Илија Николовски Луј“ - Скопје. Автор е на книгата „Естетското доживување на музиката“ (2010), како и на публикациите „Мултиапликативната примена на музиката во образовниот процес кај децата“ (2010) и „Децата и музиката во виртуелната реалност“. ■ (Н.П.)

АНТОЛОГИЈА

Давор Крстевски (1980)

ОСТАНА...

Остана во некоја строфа допола,
неколку трендафили на портата,
изгубени во мирисот на зумбулите,
твојата слика нејасен привид,
сокриен во илјада лица,
твојот шепот ко шал од кашмир,
насекаде околу милува воздух,
капка крв спремна да стане мастило,
и едно јато птици обесено на клин,
остана само да останеш и не замина,
остана, во мали дози ко отров,
волшебна.

Остана на дното на секоја чаша,
ко призрак, ко сјај и искушение,
остана во очите на песните,
сокриена, живееш во димот,
трепериш по жиците на гитара,
поминуваш брзо по прозорците,
забрзан си чекор на улицата,
прегатка си на непознати гради,
болка си, која, не се гледа,
остана така, колку да те има,
остана во мали умирања, совршена.

Остана како надеж безимена,
совршено проколната клетва,
остана во секоја капка дожд,
потсетник, на сокриената бол,
остана да те има во немањето,
секавично, тука во миг само твој,
остана во јатото птици како една,
вознесена, во летот невидлив,
остана во срцето засекогаш,
крај си на секоја песна,
остана, во мали стихови,
засекогаш, љубена.

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Градот се издига“ на Умберто Бочони

Како најенергичен припадник на футуристичката група, Бочони помогнал да се објави Техничкиот манифест на футуристичките сликари во 1910 година, промовирајќи го претставувањето на современата технологија, моќта, времето, движењето и брзината. Овие идеи најдобро се прикажани во неговото ремек-дело на раната современа скулптура, „Единствени облици на континуитет во вселената“ (1913).

Неговата слика „Градот се издига“ (1910) е динамична композиција од спирални човечки фигури во сцена во која е прикажан фрагмент од толпа луѓе. ■

ТОП 5 НАГЛЕДАНИ ФИЛМА во САД викендов

1	БЕТМЕН ПРОТИВ СУПЕРМЕН: ЗОРА НА ПРАВДАТА BATMAN V SUPERMAN: DAWN OF JUSTICE	Заработка: 166.000.000 \$ Жанр: акција Режија: Зак Снајдер Актери: Бен Афлек, Еми Адамс, Хенри Кавила
2	ЗООТРОПОЛА ZOOPIA	Заработка: 24.000.000 \$ Жанр: анимиран филм Режија: Бајрон Хауард, Рич Мур Актери: Џинифер Гудвин, Џејсон Бејтмен, Идрис Елба
3	МОЈАТА ГОЛЕМА ДЕБЕЛА ГРЧКА СВАДБА 2 MY BIG FAT GREEK WEDDING 2	Заработка: 17.900.000 \$ Жанр: комедија Режија: Кирк Џонс Актери: Ниа Вардалос, Џон Корбет, Мајкл Константин
4	ЧУДА ОД РАЈОТ MIRACLES FROM HEAVEN	Заработка: 14.800.000 \$ Жанр: драма Режија: Патриша Риген Актери: Џенифер Гарнер, Мартин Хендерсон, Кажли Роџерс
5	ТРИЛОГИЈА РАЗЛИЧНА: ПРЕДАНА ALLEGIAN	Заработка: 9.400.000 \$ Жанр: акција Режија: Тим Милер Актери: Рајан Рејнолдс, Морена Бакарин, Т.Џ. Милер

АКТЕРИТЕ СЕ СВЕДЕНИ НА НИВО НА РЕЛИГИОЗНИ ФАНАТИЦИ

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фотио | **Александар Ивановски**

Актерката на Македонскиот народен театар (МНТ) **Арна Шијак** деновиве постојано е во матичниот театар, во рудник, како што вели самата. Шијак е дел од актерската екипа на две големи претстави „Животот е прекрасен“ на Александар Морфов, чијашто премиера е закажана за средината на април, и „Соларис“ на Андри Жолдак. Во меѓувреме многу е актуелна со ликот на Велма Кели во мјузиклот „Чикаго“

за кој владее големо интересирање кај публиката. Заедно со своите колеги Борче Начев, Искра Ветерова и Марија Новак глуми во претставата „Викај ги среќа“ во која главните улоги ги толкуваат актери-аматери, лица со Даунов синдром.

Актерката годинава одбележува нескромно јубилеј, 20 години на театарската сцена. Растена уметничко семејство, со татко ликовен уметник и со мајка балерина, природно е и таа да се занимава со уметност.

Колку и да е напорен патот на тој актер што се вика, бидејќи имајќи ја можноста да споредат колку пробуваме и како пробуваме, ние сме речиси сведени на ниво на религиозни фанатици, сепак, можноста да се занимаваш со уметност, со тоа што го љубиш, е непроценлива. А уште кога си почестен од мали нозе да го восприемаш светот низ оптиката на своите родители, не можеш, а да не бидеш благодарна и среќна, вели актерката на Македонскиот народен театар

остварам старата детска желба - да танцувам дури во живо свирци.

«Каква иднина му предвидува на „Чикаго“? Ќе одите ли на некои фестивали, ќе го видите друга публика, освен скопската?»

ШИЈАК: За тоа, навистина, немам информација, иако би било прекрасно да може да настапиме и пред друга публика, а фестивалската е секогаш посебна. Но, не е лошо да ја изиграме и пред публиката од другите градови во Македонија, иако и во Скопје има „народ“ што допрва треба да ја изгустира претставата.

«Овој обемен проект покажа дека има публика за мјузикли. Можно ли е наскоро да се реализира некој друг мјузикл на театарските сцени?»

ШИЈАК: Проектот е, навистина, обемен. Сплотени се неколку ансамбли - балет, хор, драма и оркестар - сериозна дружина. Не беше лесно, ова беше нова

територија за сите нас, но токму поради успешниот производ на крај, верувам дека полесно ќе се „варат“ вакви проекти и во иднина. „Чикаго“ го повлече возот.

«Што му потребно повеќе на театарот, сценски спектакли или добра претстава?»

ШИЈАК: И обете. Некогаш сакаме да „не ангажира“ театарот, но некогаш и да „не олабави“. Некогаш сакаме да замине дома со прашање и со слатка тегоба дури го бараме одговорот. Некогаш е само пушта тегоба зашто и самиот живот обединува сè... Некогаш сакаме да забораваме на сè и да се почестиме со смеа и со леснотија, со светки-метки, со малку убавина... Затоа, нужни се двете. Мене, лично, подраги ми се тие претстави што на публиката ѝ пренесуваат код на одредено сознание, мета-порака, која води кон преземање акција за сопствениот растеж, но не помалку уживам и во тие „пококлетните“.

«Растеше со таткото Томо Шијак, ликовен уметник и со мајката Снежана, поранешна балерина. Природно е и Арна да се занимава со уметност. Задоволна си?»

ШИЈАК: И бескрајно благодарна... Колку и да е напорен патот на тој актер што се вика, бидејќи имајќи ја можноста да споредат колку пробуваме и како пробуваме, ние сме речиси сведени на ниво на религиозни фанатици, сепак, можноста да се занимаваш со уметност, со тоа што го љубиш, е непроценлива. А уште кога си почестен од мали нозе да го восприемаш светот низ оптиката на своите родители, не можеш, а да не бидеш благодарна и среќна.

«Постојано си на проби или на претстави во театарот. Што се подготвува ново?»

ШИЈАК: Реков, не е лесно, ама е чудесно... Во моментот подготвуваме еден театарски деликатес од кујната на Александар Морфов, насловен како „Животот е прекрасен“, кој наскоро ќе биде поставен на софрата на МНТ, за веднаш потоа да му се придружине на Андри Жолдак и на неговата визија за „Соларис“. ■

«Оваа година Арна Шијак одбележува убав јубилеј, 20 години на театарската сцена. Кога поминаа 20 години Арна?»

ШИЈАК: И јас се прашувам кога? Како? Зар? Чудесна е перцепцијата за време/простор. Како завчера да бев девојчето од втора година факултет, кое направи фаца за време на кастингот за „Џипси меџик“ на Столе Попов и токму поради тоа беше одбрано да игра и на сет. Како завчера да беа првите проби во прилепскиот театар - првата професионална претстава за мене и за моите колеги од класата на професорот Кирил Ристоски и на професорот Владе Цветановски - „Опера за три гроша“ од Бертолд Брехт... Време... Што би рекол еден наш познат

автор: „Што се пет века? Тоа е само едно затворање на клепките“.

«Играш, танцуваш и пееш во мјузиклот „Чикаго“ толкувајќи ја Велма Кели, која го убила сопругот зашто ја изневерувал со сестра ѝ. Интересот за мјузиклот во МНТ не стивнува, напротив, сè поинтензивен е. Познавајќи те, мислам дека навистина уживаш во улогата. Уживаш ли и кога ја создаваше?»

ШИЈАК: Убиство беше, но злостор не. Се разбира дека уживам, Велма е супер лик. Кога ќе се сетам на фантазиите како дете, инспирирана од старите добри филмови, токму вака се замислував. Настрана, токму во „Чикаго“ ја имам можноста да си ја

ФОТОГРАФИИТЕ НА БРАКАТА МАНАКИ - НАЈГОЛЕМ КУЛТУРЕН НАСТАН ОД МАКЕДОНИЈА ПРЕЗЕНТИРАН ВО ФРАНЦИЈА

Сите настани браќата Манаки ги забележале со својата камера, а од овој период (1913-1919) се сочувани 478 стаклени плочи снимени во Битола и 103 плочи снимени во Пловдив (1916-1919), вели Роберт Јанкуловски

Пишува | Невена Појовска

Во изложбениот простор на музејот „Меморијал“ во Каен, Франција, е поставена изложбата „Фотографското творештво на браќата Манаки во контекст на Првата светска војна“, чијшто автор е фотографот Роберт Јанкуловски.

■ Презентирани се 101 фотографии на браќата Манаки, кои се направени со дигитализирање и со обработка на стаклените плочи што се чуваат во подрачното одделение на Државниот архив на Македонија во Битола, а кои се изработени на архивска памучна хартија користејќи ги светските норми за изработка на архивски копии. Една половина од оваа изложба веќе се реализираше во мај 2014 година во МАНУ и беше посетена од амбасадорката на Франција во земјава, Лоренс Оер. Со нејзина помош успе-

авме да стапиме во контакт со Стефан Грималди, директорот на музејот „Меморијал“ и да го реализираме и вториов дел од изложбата, што претставува една завршница на моето 20-годишно истражување на творештвото на браќата Манаки - вели Роберт Јанкуловски.

Во Франција годинава се одбележува 100-годишнината од Источниот фронт, кога во март 1916 година на територијата на Македонија се судриле поголем број војски и притоа страдале голем број луѓе.

■ Изложбата содржи фотографии токму од периодот 1905 година до 1935/36 година, кои прикажуваат војници, но и цивилно население што било опфатено со ужасите на војните што се воделе на територијата на Македонија, односно на тогашниот таканаречен Источен

или Македонски фронт - објаснува Јанкуловски.

Јанкуловски, посочи дека Првата светска војна во Македонија траела подолго отколку во другите делови на светот, а увертира биле двете балкански војни.

■ Во 1916 година и во 1917 година Битола била гранатирана, при што загинале 508 лица, главно деца, жени и старци, а биле разурнати повеќе од 3.000 згради, меѓу кои и фотографското ателје на Манаки. Но сиромаштијата, болестите и гладот Битола најмногу ги почувствувала во 1922 година, кога на 18 април се случила огромна експлозија предизвикана од 500 вагони со муниција чувани на железничката станица. Пожарот од експлозијата траел со денови. Сите овие настани браќата Манаки ги забележале со својата камера, а

од овој период (1913-1919) се сочувани 478 стаклени плочи снимени во Битола и 103 плочи снимени во Пловдив (1916-1919) - рече тој.

Патроните од гранатите се преименувале.

■ На фотографија од 1935 година е прикажана битолска дама фотографирана во студиото на Манаки покрај маса на која има ваза. Девојката со раката ја допира вазата, а таа е изработена од патрон од топовска граната. Златарите и кујунџиите во тој период од празните патрони на гранатите изработувале украсни предмети, односно им давале светло значење на предметите за кои народот имал негативна меморија - раскажува Јанкуловски.

Но, тешко се менувал животот на војниците што останале сакати на фронтот. Една од фотографиите прикажува француски офицер со дрвени помагала место нозе, кој седум години по војната се вратил да го посети битолскиот регион каде што ги доживеал најмачните, но и најхеројските моменти од својот живот.

■ Последиците од војната се прикажани и преку фотографија на француски офицер, кој во 1935 година се вратил во Битола, а бил присутен на фронтот. Ги посетил воените гробишта и Кајмакчалан и се фотографирал во ателјето

на браќата Манаки, а гледаме дека од колената надолу има дрвени нозе, што значи ги загубил на фронтот - вели Јанкуловски.

Отворањето на оваа изложба во Каен претставува еден од поголемите културно-историски настани од Македонија што е презентирани во Франција.

■ Во текот на шест месеци, француската публика ќе има можност преку квалитетните фотографии на талентираните браќа Манаки да се запознае со локалното население што живеело на овие простори во тој период, но и со француските војници што се бореле и загинале овде. Преку проектот имаме за цел да нагласиме колку се силни врските што постојат меѓу двата народа, да направиме омаж на Македонија, но и да го развиеме туризмот на сеќавања - вели амбасадорката на Франција во Македонија, Лоренс Оер.

Изложбата, која ќе биде отворена до септември годинава, е реализирана од страна на Македонскиот центар за фотографија во соработка со Државниот архив - одделение Битола, Кинотеката на Македонија и Амбасадата на Франција во Македонија. Целиот проект, пак, е финансиран во рамките на програмата за децентрализирана соработка меѓу Нормандија и Македонија, Аген-

цијата за филм на РМ и музејот „Меморијал“ од Каен.

■ Во рамките на изложбата во Каен беа прикажани и филмски материјали од браќата Манаки, а се промовираше и монографијата „Манаки“, чијшто автор, исто така, е Роберт Јанкуловски. Монографијата содржи 120 репродуцирани фотографии, кои го опфаќаат периодот од 1898 година, па сè до Втората светска војна, а нејзината промоција во Македонија се планира за време на одржувањето на ИФФК „Браќа Манаки“ - вели Мими Горгоска - Илиевска, директорката на Агенцијата за филм. ■

Со секој купен број на „Република“ добивате попуст од 50 денари за кино-проекции во „Милениум“

попуст
50
денари

важи од 1.4. - 7.4.2016

КИНО МИЛЕНИУМ 3D

НАШИТЕ „СВЕЗДИ“ САКААТ СЕ НА ТАЦНА И ДУРИ СФАТАТ - ВРЕМЕТО ИМ ПРОШЛО

Нема вложување, нема добри продукции, сите сакаат за малку пари да добијат многу, сакаат да скратат од буџетот одобрен за големо шоу и тоа доведува до сето ова, нашите какви-такви млади таленти да си одат во соседните земји на „Гранд“ или на „Пинк“, смета Блажев.

Пишува | Марина Косџовска

Македонската музика не се слуша малку, туку малку се прави, а младите сакаат да слушаат, посебно тинејџерите, смета Владимир Блажев, најпознат како диџеј Шорти Пика Панчо. Според Блажев, едната половина од дуото „ДНК“, голем број од неговите колеги доцна сфаќаат дека од небо ништо нема да им падне. Вели дека му е жал што сите се повлечени и што постојано кукаат дека нема, тврди дека ако седат дома, ако не работат и ако не вложуваат во самите себе, ако не остварат контакт со спонзори и ако не побараат - никој нема да им се понуди сам.

Од друга страна, пак, „ДНК“, годинава го прославува 15. роденден. Панчо и Андреј наскоро ќе го промовираат нивниот четврти албум, на чие усовршување се работи во студио во Лондон. По лето исполнето со настапи, групата ќе подготви и голем есенски концерт во „Метрополис“.

■ **Наскоро нов албум на „ДНК“, со дванаесет песни, од кои седум се сосема нови. Кажете ми нешто повеќе за новиот проект.**
БЛАЖЕВ: Па, здравје боже, промоцијата е закажана за 9 мај. Се надеваме дека ќе го исполниме закажаниот ден, само да не се случи нешто што е виша сила, нели. Ќе има дванаесет нумери од кои седум се комплетно нови, а останатите се веќе чуени. Меѓу нив ќе биде и „Само таа знае како“, која ги освои сите македонски топ листи за неполни три-четири недели, а верувам луѓето веќе ја пеат. Сите песни се снимени во „ЛЦВ“ („LCV“), студиото на Лазар Цветкоски во Тетово, кој воедно е и трет член на „ДНК“. Аранжманите се речиси сите негови, текстовите се сите мои, а мелодиската линија е моја и негова. Ова е еден посебен албум за мене бидејќи има многу

емоции и реални текстови во сите нумери. Ќе се вика „Уште еден ден“, по песната што ја напишав за мојата мајка, која за жал, почина неодамна.

■ **Напоменавете дека звукот на новиот албум се усовршуваше и се работеше во студио во Лондон, што гарантира негов квалитет, но и висока цена. Зошто се решивте на тој чекор?**
БЛАЖЕВ: Искрено, сакавме да поставиме нови стандарди на македонскиот звук и затоа во договор со Лазе, се одлучивме да го испратиме во Лондон во „Метрополис студио“, кај одличниот Стрики (Streaky), кој работел со имиња од светската сцена како што се Скепта, Пол Велер, Пи Диди, Ашер, Вајли, „Депеш мод“, Тајо Круз, Лили Аллен, Чипманк, Вил Јанг, „Хртс“, Роби Вилијамс и многу други. Едноставно, сакавме да го доловиме тој светски звук и да им објасниме на луѓето во Македонија дека мора да сфатат дека не може еден човек да прави сè и дека мора да се вложува во својата работа, со тоа и подолготрајноста ти е загарантирана, а не со првите пари од настап или од спонзор да се сликаш дека си во Солун и дека си купил нов „ајфон“.

■ **Познати сте по добрите свирки и концерти, било тоа настап пред помала публика или голем концерт, како оној во „Метрополис“. Колку е битен овој контакт со публиката за вас?**
БЛАЖЕВ: Публиката е сè. Публиката знае да те награди многу убаво ако си искрен, како што ние секогаш постапуваме, но и знае страшно да те казни ако си фолирант. Интеракцијата со публиката е огромен фактор за текот на едно шоу, било да е пред 10.000 или пред 10 луѓе.

■ **Планирате еден или повеќе концерти и по промоцијата на новиот албум?**
БЛАЖЕВ: Летната турнеја полесно се закажува низ поголемите градови и клубови, верувам дека ќе имаме напорно работно лето исполнето со одлични свирки, а оној завршниот го планираме за средината на ноември во „Метрополис арена“, па боже мој, само здравје и ќе се видиме на саем.

■ **„ДНК“ постојано работи и настапува, иако состојбата на македонската музичка сцена е полетаргична од кога било, вие си го терате своето. Но, на прсти се бројат „ветераните“ како вас, што уште се трудат да направат нешто. Ве нервира оваа поспаност кај колегите?**

БЛАЖЕВ: Ни најмалку. Секој одговара за своите постапки и секој си ги сноси последиците од истите. Мене ми е жал што сите се повлечени и постојано кукаат дека нема, но јас вела дека ако седат дома, ако не работат и ако не вложуваат во самите себе, ако не остварат контакт со спонзори и ако не побараат, од небо нема да им падне. Никој нема да им се понуди сам. Во случајот со „ДНК“, јас не се срамам да кажам дека јас сум тој што бара спонзори, што договара настапи и што ги пишува песните. Кај е срамот тука? Можеби сум енергетски истрошен повеќе, но кога ќе легнам навечер сум мирен како бебе бидејќи сме направиле сè сами, чесно и со упорна и со напорна работа. Јас секогаш вела и тврдам дека работата еден ден ќе се исплати, а исто и трудот и вложувањето. Времето е најголем показател и бара истрајност за да се дојде до успех и до статус. Секогаш вела дека тој што се труди секогаш добива, а тој што се жали секогаш губи. Многу е едноставно, ама нашите „свезди“ сакаат сè на тацна и дури сфатат, времето им прошло.

■ **Младите таленти, пак, ги одбраа српските музички шоуа наместо фестивалите, како што беше тоа порано, за да се претстават пред публиката. Каков е вашиот став кон ова? Да бевте и вие сега на почеток на кариера, би се одлучиле на ваков чекор, талент шоу?**

БЛАЖЕВ: Јас не знам дали воопшто има веќе фестивали кај нас кои се почитувани како што порано беше еден „Макфест“, „Скопски“, кои се чекаат и за кои се зборуваше еден месец пред и еден месец

...
Јас секогаш вела и тврдам дека работата еден ден ќе се исплати, а исто и трудот и вложувањето. Времето е најголем показател и бара истрајност за да се дојде до успех и до статус. Секогаш вела дека тој што се труди секогаш добива, а тој што се жали секогаш губи

по нив. Откако почнаа месецната јавни со група луѓе што, за жал, сè уште функционираат во Македонија и не им е изречена никаква казна, „ветераните“ немаат мотив, а камоли некои млади ентузијастички. Патем и после тоа никој не зборува, а и гледањето е смешно, луѓето повеќе ги исмејуваат по „Фејсбук“ и по „Твитер“, отколку што им се восхитуваат. Нема вложување, нема добри продукции, сите сакаат за малку пари да добијат многу, сакаат да скратат од буџетот одобрен за големо шоу и тоа доведува до сето ова, нашите какви-такви млади таленти да си одат во соседните земји на „Гранд“ или на „Пинк“, каде што знаат дека нашиот народ сто отсто ќе ги гледа, бидејќи турбофолк манијата владее во нашата ДНК кај 90 отсто од луѓето. Но, и со право, тие барем имаат продукција и сè е наместено како што треба, кај нас нема НИШТО, ниту едно ток-шоу каде можеш да се дотераш и да испееш со бенд во живо и да направиш саглам муабет.

■ **Дали вие се откажавте од фестивалите?**
БЛАЖЕВ: Не сме се откажале, ама не гледам ни причина да одиме. Која е поентата??

■ **Сметате ли дека денеска многу малку се слуша македонска музика? Кај кого лежи вината?**
БЛАЖЕВ: Не би рекол дека многу малку се слуша, малку се прави, а младите сакаат да слушаат, посебно тинејџерите. Јас гледам по нашите настапи дека ги пеат песните. Радијата полесно сфатија дека мора малку повеќе да пуштаат македонска музика и среќа имаме „Фејсбук“, имаме „Јутјуб“, така што во ред е. А, делумно вината е на артистите, како што веќе кажав, сакаат да им падне од небо. Не сакаат да бидат трепливи, се расправаат со продуцентите и лесно им пука филм од сè и се разочаруваат. И за крај, една стара народна: Без работа нема леб. ■

СЛОВЕНСКА БАЈКА СО РАЈСКА УБАВИНА

Велат дека не се знае кога Блед е поубав: напролет, кога сè почнува да цвета и да расте, а воздухот опива повеќе и од најдобро вино, налето, кога овде е исклучително пријатно додека на другите места има големи горештини, или наесен, кога реките весело жуборат, а шумите полека добиваат бакарна боја

Кога снегот ќе го побели Блед и ќе ја простре својата бела покривка, погледот врз овој бисер од монументалниот замок, кој се наоѓа на стрмна карпа среде езерото, е идентичен со најубавите бајки.

Блед е редок дијамант, дар на природата, нешто целосно необично и величествено, нешто што треба да се види и да се доживее. Кога еднаш ќе го посетите, секогаш ќе му се враќате.

Но, оваа неповторлива убавина не е таква само зимно време. Оние што често го посетуваат Блед, велат дека не се знае кога е поубав: напролет, кога сè почнува да цвета и да расте, а воздухот опива повеќе и од најдобро вино, налето, кога овде е исклучително пријатно додека на другите места има големи горештини, или наесен, кога реките весело жуборат, а столетните шуми полека добиваат бакарна боја.

КАРАЃОРЃЕВИЌ И ТИТО ЗНАЕЛЕ ШТО Е УБАВО

Близината на австриската и италијанската граница, но пред сè, единствената убавина, го прават овој словенечки бисер идеален

за туризам. Неговата положба покрај езерото, во подножјето на Алпите, дава одлични можности за развој на летниот и на зимскиот туризам. И во минатото Блед бил атрактивен туристички центар. Тоа го потврдува и фактот што кралот на Југославија, Александар Караѓорѓевиќ, го избрал токму ова место за својата летна резиденција во периодот меѓу двете светски војни. По Втората светска војна, за потребите на претседателот Тито, на брегот на езерото е изградена Вилата Блед. Благодарение на тоа, Блед често го посетувале бројни странски државници и дипломати, па и денес е место со различни протоколарни и стручни средби на највисоко ниво. Во 1984 година, Вилата Блед е пренаменета во хотел, со што за првпат во својата историја станала достапна за пошироката јавност. Дури и по отворањето на хотелот, тоа останало место во кое се одвиваат важни дипломатски средби.

ОСТРОВ СО ЦРКВА СРЕДЕ ЕЗЕРО И БОЖЕСТВЕНА ПРИРОДА

Но, по што, сепак, е најпознат Блед? Секако, по неговото езеро, едно од најзначајните природни езера во Словенија. Бледското Езеро има лековити својства и претставува најголема туристичка атракција.

На средината на езерото се наоѓа островче со црква. Според кажувањата на локалните жители, со неа се поврзува обичајот младоженецот пред свадбената церемонија да ја изнесе невестата преку 99 скали кои водат кај црквата. А во црквата има своно, кое според легендата ако го повлечете и си замислите желба, таа сигурно ќе ви се исполни. Таканареченото „Своно на желбите“ во 1534 година го излил Францискус Патавинус во италијанскиот град Падова. Легендата вели дека во тоа време во бледскиот дворец живеела млада, неутешна вдовица. Нејзиниот сопруг го убиле разбојници, а телото го фрлиле во езерото. Вдовицата Поликсена го собрала цело сребро и злато што го имала и го дала за да се излие свонче за капелата на островот. Но своното не стигнало таму. Силна бура го потопила заедно со бродот и луѓето во него. Поликсена, уште потажна од порано, заминала во Рим и таму се замонашила. По смртта на Поликсена, папата испратил ново своно. И ден-денес, понекогаш, кога вечерното небо е јасно, мештаните велат дека се слуша звукот на своното од длабочината на езерото.

ВОЛШЕБНА АЛПСКА УБАВИНА

Бледската тврдина, сместена на стрмниот карпест дел над езерото, со својата архитектура и со векови старите бедеми, ги привлекува вниманието и љубопитноста на посетителите. Во состав на дворецот се наоѓа таканаречена писарница опремена со неколку стотини години стара техника, која се користела за печатење на првите словенски книги. И денес туристите можат да добијат отпечатени букви од своето име како спомен од Блед. Значаен е и музејот чии експонати сведочат за историскиот развој на овој крај. Од дворецот го има и најубавиот поглед на езерото и на околината опкружена со прекрасни пејзажи. Бледското островче најдобро може да го доживеете доколку се качите во некое од традиционалните дрвени бротчиња. Вештите лаѓари ќе ве одведат до островчето, а погледот што ќе го имате од тоа место кон околниот бајковит пејзаж е навистина волшебен и величествен.

Блед нуди релаксирачки мир, додека се возите со велосипед околу езерото или додека пловите по него, а посебно навечер кога ќе се запалат уличните светилки и светилките на дворецот надвиснат над Бледското Езеро. Кога светлоста ќе се разлее по водата, глетката што можете да ја видите е навистина магична и потсетува на вистинска словенска бајка. Никако не смеете да го напуштите Блед, а да не пробате од традиционалната словенечка кремпита. Мајсторот за слатки Иштван Лукачевиќ, кој во доцните 40 години на минатото столетие од Војводина се преселил на Блед, во 1953 година како шеф на слаткарницата во стариот хотел Парк го измислил рецептот за денешната позната кремпита, која и денес е омилена меѓу гостите.

Природата најмногу се погрижила Блед да биде она што е, а меѓусебната љубов на Блед и туристите никогаш не избледува. ■

ПОЧНУВА МОДЕН ВИКЕНД СКОПЈЕ -
ФЛОРА ЕЛЕЗИ, АЛБАНКА СО
МАКЕДОНСКО ПОТЕКЛО,
КОЈА ДИПЛОМИРАШЕ НА „СОРБОНА“

ТУКА ЌЕ ГО ДОНЕСАМ НАЈДОБРОТО ОД ПАРИЗ

Јас сум млада дизајнерка и се обидувам преку мојата уметност да испратам своја порака. Но, секако, ги земам предвид трендовите за оваа година и нивното влијание. Ревиијата ќе биде заокружена со перформанс, кој ќе има и порака за сите што ќе ја следат. Пред вас ќе има различни креации, но сите ќе носат иста, заедничка порака, вели Елези

Пишува | **Александра М. Бундалевска**
Фото | **Џивајна архива**

Флора Елези е модна дизајнерка што ќе има ревија на Модниот викенд во Скопје, кој почнува на први април и ќе трае до четврти април. Таа е Албанка со македонско потекло, која живее во Париз и неодамна дипломираше на престижниот универзитет „Сорбона“. Мотото на пролетното издание на Модниот викенд во Скопје е „Да живеат осумдесеттите!“. Елези ќе има ревија на вториот ден од Модниот викенд, каде што ќе го претстави името „Елези Париз“. Ова е прва ревија на Елези на Модниот викенд во Скопје.

Инаку, ревијалниот дел на тринаесеттото издание на Моден викенд во Скопје ќе го отвори Росица Мршиќ со колекција инспирирана од женските ликови на портретите на сликарот Амадео Модилијани. Истата вечер ревијата ќе имаат и дизајнерките Олгица Ѓоргиева и Силвија Михајловски (модно ателје „Алшар“). Следниот ден има и групна ревија од студентите од Факултетот за арт и за дизајн при Европскиот универзитет, а првпат на настанот ќе се претстави и дизајнерката Тијана Младеновиќ од Србија. Ревиијата ќе има и модната куќа „Линеа“, потоа Ирина Тошева, која колекцијата ја изработи во соработка со архитектот Никола Кунгуловски. Заедно треба да ја ги претстават највпечатливите везови од минатите столетија. За крај е планирана групна модна ревија на косовските дизајнерки Флутура Дедиња и Јилка Брада, потоа најновата колекција на Златко Јовановски, на Никола Петровски, кој годинава одбележува 20 години од првата ревија, а

тридневното ревиско случување ќе го затвори позната дизајнерка Лидија Георгиева. Последниот ден на Моден викенд во Скопје, 4 април е резервиран за отворање на новото ателје на дизајнерката Мила Кадриу.

■ **Првпат учествувате на Модната недела во Скопје. Со каква колекција ќе се претставите?**

ЕЛЕЗИ: Јас сум млада дизајнерка и се обидувам преку мојата уметност да испратам своја порака. Но, секако, ги земам предвид трендовите за оваа година и нивното влијание. Ревиијата ќе биде заокружена со перформанс, кој ќе има и порака за сите што ќе ја следат. Пред вас ќе има различни креации, но сите ќе носат иста, заедничка порака.

■ **Мотото на ова издание на Модната недела во Скопје е „Да живеат осумдесеттите!“ Ви се допаѓа ли таа мода?**

ЕЛЕЗИ: Секоја нова колекција во себе има влијание од претходните години или, пак, децении наназад. Многу дизајнери

често се навраќаат на модата од минатото, користат делови што биле атрактивни во некое друго време, а сега само ги надополнуваат и надградуваат, им даваат свој печат. Денес модата е место за рециклирање на трендовите каде што секој остава свој печат, нешто свое лично што го одделува од другите.

■ **Вие сте Албанка со македонско потекло, која живее во Париз и штотуку дипломираше на престижниот и ре-номиран универзитет „Сорбона“. Каков Ви беше патот до „Сорбона“?**

ЕЛЕЗИ: Мора да го нагласам фактот дека сум бескрајно благодарна што ја имав таа можност да студирам и да дипломирам уметност на „Сорбона“. Токму овој универзитет ме натера секогаш да давам максимум од себе. Најважно е што можам да комбинирам уметност со ангажирана уметност, преку тоа што го работам да испраќам порака до јавноста.

■ **Останувате да живеете во Париз или имате други планови за иднината?**

ЕЛЕЗИ: Париз е дел од мојот секојдневен живот, но јас не ги заборавам своите балкански корени. Откако сфатив дека мојата работа има значење и сила да промени нешто, си ветив дека тука ќе го донесам најдоброто од Париз.

Денес модата е место за рециклирање на трендовите каде што секој остава свој печат, нешто свое лично што го одделува од другите

■ **Како е возможно млад и перспективен дизајнер да успее во Париз?**

ЕЛЕЗИ: Сè е прашање на квалитет, без разлика на рабо-

тата и на професијата што ја работите. Лично, јас ова не го работам затоа што така треба, туку затоа што, навистина, тоа го сакам и уживам во тоа. Нема врска дали работите во Париз или на некое друго место во светот. Правилата постојат за да бидат прекршени. Посебно ако сте жена и ако треба да успеете, треба да ги тргнете настрана сите комплекси и само да продолжите понатаму.

■ **Дали сте запознаени со работата на македонските дизајнери? Би одвоиле ли некого посебно?**

ЕЛЕЗИ: Запознаена сум со колекциите на Мила Кадриу, Елена Лука, Дијана Керими, Зијане Бакиу и Завала Мохамед. Со Мохамед сме, навистина, блиски и имам голема поддршка. ■

АМБЕР ХЕРД

Целосно име:

Амбер Лора Херд

Родена на:

2 април 1986 година
(29 години)
Остин, Тексас, САД

Професија:

актерка

Активна од:

2004 година

Активна од:

Џони Деп (2015 година)

Амбер Херд е американска актерка. Првата филмска улога ја оствари во спортската драма „Најдобриот тим“. По помали улоги во филмовите „Северна земја“ и „Алфа мажјак“, Херд ја одигра првата главна улога во хоророт „Сите момци ја сакаат Менди Лејн“ (2006) и се појави во серијата „Скриени палмите“, која во 2007 година се емитуваше на телевизискиот канал „Си-Ви“. Херд го привлече вниманието

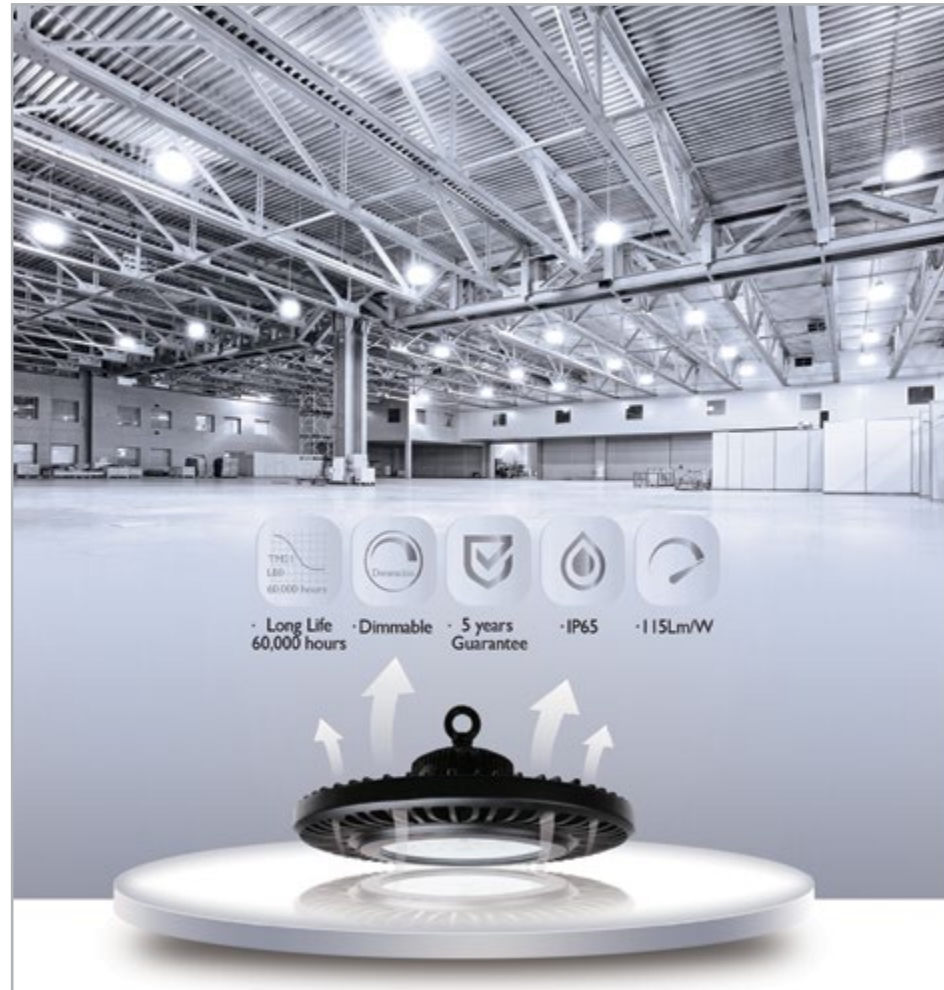
на јавноста во 2008 година со улогите во акциската драма „Никогаш не откажувај се“ и комедијата „Пајнепл експрес“. Таа е, исто така, позната по улогите во филмовите „Зомбиленд“ (2009), „Очувот“ (2009), „Доунсонови“ (2009), „Психијатриско одделение“ (2010), „Лудо возење“ (2011), „Дневникот на румот“ (2011), „Мачета убива“ (2013), „Три дена за убиство“ (2014), „Девојката од Данска“ (2015) итн. ■

Цитати:

- „Потребна е храброст за да се направи нешто што никој друг не го прави.“
- „Мојата најдобра другарка загина во сообраќајна несреќа кога имав 16 години. Тоа беше најтешкиот емотивен удар што некогаш сум го доживеала. Од еднаш, сфатив дека, можеби, нема да го дочекам утрешниот ден. Сега живеам со мотото: Денес е тоа што го имам.“
- „Младите жени од многу рана возраст се подучуваат дека животот ќе биде полесен ако само се смешкаат, не зборуваат многу, ако се послушни и слатки.“

Преод | Ана Цвешанска

LED BAY LIGHT - LOTUS

Full Range Industrial Lighting Solutions
Power: 40W - 230W

info@lps.mk | www.lps.mk
+389 2 313 11 13

www.i-impuls.com.mk

www.sheenly.com

Quehenberger | Drexelmaier | Alkaloid
Granit | KAM | Tinex | Blizoo

АЛЕРГИИ

Многу причини - едно решение

Дали ја знаете вистинската причина за Вашата алергија?

- БРЗО
- ПРЕЦИЗНО И ТОЧНО
- БЕЗ РИЗИК ОД НЕСАКАНИ РЕАКЦИИ
- ЗА ДЕЦА И ВОЗРАСНИ
- ТЕСТИРАЊЕ ПРЕКУ КРВТА

Современа и прецизна алергодиагностика

ОДРЕДУВАЊЕ
НА ГОЛЕМ БРОЈ МОЖНИ
ПРИЧИНИТЕЛИ НА АЛЕРГИИ

Локација 1 (нас.Тафталиџе)
Бул. 8ми Септември бр. 2, лок. 1
1000 Скопје
тел: 02 3179 001
факс: 02/3177 130
lab1@avicenalab.com.mk

Локација 2 (нас.Аеродром)
Бул. Јане Сандански бр. 7, лок. 4
1000 Скопје
тел: 02 2477 345
факс: 02/3177 130
lab2@avicenalab.com.mk

www.avicenalab.com.mk

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКА ДИЈАГНОСТИЧКА
avicena
лабораторија

ЗОШТО КУЧИЊАТА ЈАДАТ ТРЕВА

ЗАШТЕДА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА СО ФРИЖИДЕРОТ

Неколку совети за заштеда на електрична енергија со фрижидерот и со замрзнувачот, кои спаѓаат во големите потрошувачи во домот.

ФРИЖИДЕР

- Одберете фрижидер со идеална големина, според вашите потреби.
- Одберете фрижидер со А енергетска ефикасност.
- Фрижидерот без интегриран замрзнувач е поекономичен.
- Не поставувајте го фрижидерот до извор на топлина.
- Нека биде оддалечен на пропишаното растојание од сидот (5-10 см).
- Неколку пати годишно исчистете ја заднината на фрижидерот.
- Не местете ја температурата во фрижидерот под пет Целзиусови степени.
- Вратата од фрижидерот не држете ја предолго отворена.

ЗАМРЗНУВАЧ

- Имајте предвид дека празниот замрзнувач троши повеќе енергија отколку полниот.
- Празниот простор може да се пополни со стиропор.
- Уредно сложените намирници ќе придонесат за нивно побрзо вадење и за помала потрошувачка.
- Во замрзнувачот не ставајте топли намирници.
- Идеална температура на замрзнувачот е -18 Целзиусови степени.
- Во случај на прекин на електричната енергија не отворајте ја врата бидејќи на тој начин го забрзувате одмрзнувањето.
- Неколку пати годишно исчистете ја заднината на фрижидерот. ■

Интересен е фактот дека кучињата сакаат да јадат трева, но ова е толку честа појава кај нив, за која се тврди дека ветеринарите ја прифаќаат како нормална

Првите убедувања биле дека кучињата јадат трева затоа што се болни и треба да повраќаат. Но, оваа теорија се побива со многу студии што се спроведени за да се разоткрие овој мит.

Бенјамин Харт, кој го проучува однесувањето на животните речиси 50 години, за „Ветлајв“ изјавил: „Ние веруваме дека тоа е навика што е наследена од нивните диви предци, кои јадат трева. Се претпоставува

дека тие го прават тоа затоа што носат цревни паразити, и тоа е само дел од природата“.

За разлика од мачките, кучињата многу повеќе бараат зеленчук во исхраната за да ги исполнат своите хранливи потреби. Стручњациите го поврзуваат овој факт со прашањето зошто кучињата јадат трева.

Забележано е дека кај тие кучиња на кои сопствениците им даваат зеленчук во исхраната пасењето е многу ретка појава. Јадењето трева не претставува проблем за вашето куче, единствено на што мораат да внимаваат сопствениците е да бидат сигурни дека тревата не е третирана со хемиски препарати или не содржи токсични растенија. ■

ПОЛЗАВЕЦ БИСЕРЕН ЃЕРДАН

Ползавецот бисерен ѓердан потекнува од југозападна Африка, а името го добил поради тоа што ливчињата личат на низа нанижани бисери.

Ова се растенија на кои им е потребно малку вода. Ако го чувате надвор се полева еднаш неделно, а во зима, кога е во затворени простории, треба да се полева на две недели. Подоброе е да има помалку вода отколку премногу, бидејќи ќе почне да гние.

Ако е надвор, во лето не му годи директно пладневно сонце. Во зима, кога е во домот, повеќе му одговара просторија што не е многу затоплена. И во домашни услови, не треба да биде изложено на директна светлина. За да ви успее ова цвеќе потребно е да биде засадено во плитка саксија бидејќи има мал корен. Ако расте во идеални услови, покај топчестите ливчиња ќе се појават и мали, бели цветчиња.

Ова цвеќе не треба да биде на дофат на децата и на домашните миленици бидејќи сокот во ливчињата е отровен.

Овој ползавец се размножува со легнати гранчиња. Покрај саксијата со постојното растение, ставете ја саксијата во која сакате да посадите ново растение. Ставете неколку гранчиња со ливчиња врз земјата и покријте ги ливчињата со малку земја. Ставете вода и за седум до 10 дена ќе пуштат коренчиња. Кога ќе почнат да растат нови ливчиња, едноставно, исечете го од матичното растение. Најдобро е да се користи земја за кактуси. ■

АВТОМОБИЛИЗАМ

„ЏИП“ ПО ПОВОД 75-ГОДИШНИНАТА
ГО ПРЕТСТАВИ НОВИОТ „ГРАНД ЧЕРОКИ“

АВТОМОБИЛ ШТО Е СЕКОГАШ НА ВРВОТ

Поголеми | Бојан Момировски

„Џип гранд чероки трејлхок“ доби маска на ладилникот на моторот што го украсува јубилејниот модел. Покрај името „трејлхок“, овој модел е опремен со куки за влечење и извлекување во црвена боја, а на купувачите им се нудат стандардни 18-инчни бандажи од алуминиумска легура. На вљубениците во теренските возила на кои овие бандажи не им се доволно маркантни, „Џип“ нуди и 20-инчни, на кои се монтирани гуми за на терен „гудииар адвенчер“.

Внатрешноста на оваа едисија е обложена со црна кожа, која е сошиена со црвен конец. Овој модел доби и сосема нови предни седишта, а во стандардната опрема спаѓа и новиот милтими-дијален систем што се управува преку 8,4-инчен екран. Возачот преку овој систем има на располагање информации поврзани со приспособување на автомобилот, кој најчесто се користи далеку од асфалтот.

„Џип“ ја искористи можноста на домашен терен, на Саемот за автомобили во Њујорк, да го претстави освежениот модел „гранд чероки“ во две едисији „трејлхок“ и „самит“ за да го прослави 75. роденден

Во такви услови на патот, секако, ќе помогне и последната верзија на системот со интегрален погон на сите четири тркала, кој пристигнува со електронска блокада на диференцијалот и воздушна суспензија што може да се намести и со која може да се менува растојанието до подлогата на патот.

Од „Џип“ нагласуваат дека „гранд чероки трејлхок“ одлично се снаоѓа на пат со асфалт, но секогаш неговите погледи ќе бидат насочени надвор од патот.

Верзијата „самит“ пристигнува во најлюксузното издание досега. Покрај 20-инчните алуминиумски бандажи и новите светилки со ЛЕД за магла, редизајнирани се и неколку елементи на предниот дел од автомобилот. Внатрешноста е обложена со кожа со светли тонови, а, според нивото на опрема и изборот на материјали на сите панели, слободно може да се каже дека „гранд чероки самит“ влегува во категоријата луксузни теренски возила.

„Џип“ потврди дека пред крајот на следната година во моделот „трејлхок“ ќе вградува и 6,2-литарски мотор со осум цилиндри со механички компресор. Овој мотор веќе се вградува во моделите на „Крајслер“, „Доџ чарџер“ и на „Челенџер“, и развива повеќе од 700 коњски сили, но поради ограничувањето во класата, редизајнираните модели на „гранд чероки“ силата на моторот ќе ја добијат придушена.

Новите модели на пазарот во САД ќе пристигнат на крајот на летото. ■

ЛАЗАР ПОПОВСКИ

МАТКА Е ПОДГОТВЕНА, СЕ ОЧЕКУВА РЕКОРДЕН БРОЈ КАЈАКАРИ НА ИКАС 2016

Не му е важна функцијата, позицијата, улогата. Четирикратниот македонски олимпиец, кајакарот на диви води Лазар Поповски, сега е промотор на организацискиот одбор на 48. меѓународен кајакарски натпревар Илинденски кајак слалом - ИКАС, а тоа значи дека на крајот од март и на почетокот на април сè му е посветено на настанот по кој главниот град е познат кај една голема светска популација

Разговараше | Бојан Момировски
Фоџо | Дејан Сџанчевски

«Поповски, се сложувате ли дека почетокот на пролетта во Скопје и организирањето на меѓународниот кајакарски натпревар Илинденски кајак слалом – ИКАС се тесно поврзани?»

ПОПОВСКИ: Убавината на натпреварот во кајак на диви води, ИКАС, кој традиционално се одржува секоја година, е во еуфоријата кај нас, организаторите, веднаш откако и календарски започнува пролетта. Овој период од годината на сите вљубеници на кајакот на диви води им е предодреден за отпочнување на еден голем настан кој се одржува по 48. пат во Македонија на реката Треска кај езерото Матка. Покрај тоа што организацискиот одбор и јас како промотор на ова меѓународно натпреварување сакаме целиот технички дел околу патеката да биде беспрекорно организиран, задолжени сме за промовирање на овој настан и за обезбедување на силни екипи и репрезентации од цела Европа. Покрај силната меѓународна конкуренција, ова е голема шанса и нашите репрезентативци да имаат можност да се натпреваруваат со силни светски имиња од овој спорт. Тоа е силна мотивација

за нив бидејќи немаат честа можност да учествуваат на други меѓународни натпревари низ Европа. Тоа е дополнителен мотив да продолжат со силните тренинзи и со подготовки за големите натпреварувања, Олимпијада, Светски и Европски првенства.

«ИКАС стана синоним за спортска традиција во Скопје. Вие само ја продолжувате работата на една низа кајакарски генерации.»

ПОПОВСКИ: Еден од главниот мотив што го има целиот организациски одбор околу продолжување на традицијата е и обврската и одговорноста што ја чувствувавме кон претходните генерации, односно, пионерите на овој спорт во Република Македонија, уште по завршувањето на Втората светска војна. Тие го посветиле овој голем меѓународен спортски настан на најголемиот национален празник, Илинден. Започнува официјално под името „Илинденски кајак слалом“, а една година по катастрофалниот земјотрес во Скопје е промовиран како „Настан на солидарноста и на космополитизмот“. Оттука, наша обврска како главни организатори е овој ИКАС да помине во беспрекорна организација и со тоа да ја продолжиме традицијата на претходните генерации. Со

обврските што ги презема, нашата генерација се стреми да организира уште подобар настан, а со тоа ќе ги задолжме и следните генерации за продолжување на традицијата. Традицијата е една од клучните вредности на современиот спорт. Република Македонија има можност да се пофали дека е земја со традиција во спортот кајак на диви и на мирни води.

«Организацијата на Европското првенство пред две години е насока за следните предизвици.»

ПОПОВСКИ: Целта на оваа генерација спортисти е да направиме нашата земја, освен што е препознатлива по песната и по фолклорот, да биде препознатлива и по спортот. Нашата визија е Република Македонија да го носи епитетот „спортска нација“. Преку ИКАС можеме и да му покажеме на светот дека и ние можеме да организираме голем меѓународен спортски настан. Особено е интересно да се истакне дека во овие 48 години немало ниту една година пауза во организирањето на ова натпреварување и ниту еднаш не е дозволено да има прекин. Тоа го препозна и Европската кајакарска федерација, која пред две години ни додели организација на Европско првенство за натпреварувачи во кајак

и на кану на диви води за сениори до 23 години и за јуниори до 18 години, кој помина во одлично издание, и е репер за тоа како треба да помине еден голем светски спортски настан. Токму организацијата на ИКАС, пред две години, ни отвори нови хоризонти на дејствување и нови правци и начини како може да се организира еден ваков голем настан. Од следната сезона Македонија добива една трка од Светскиот куп во спуст, односно ИКАС влегува во календарот на меѓународната федерација и за првпат еден таков натпревар се одржува во нашата држава. Тоа е штица за отскок на целиот организациски одбор, да добие организација на Европско првенство во спуст која, исто така, треба да се одржи следната година. Работиме на тоа и, секако, со сите сили лобираме љубителите на овој спорт да имаат можност да ги видат најдобрите европски кајакари на патеката на Треска. Ова е огромна можност Скопје да биде на ранг на градови како што се Лондон, Прага, Минхен и Братислава, кои имаат поголема традиција и поголем буџет за организирање на вакви светски натпреварувања.

«Кој сè е инволвиран, кој е најзагрижен за ИКАС, кој сака да помогне?»

ПОПОВСКИ: Илинденскиот кајак слалом како спортски настан од јавен интерес за Република Македонија е во континуитет во програмата на Агенцијата за млади и спорт од осамостојувањето на нашата држава. Токму Агенцијата е главен покровител на овој настан и оваа година. Паралелно со Агенцијата, како државен орган стои и градот Скопје. Нема да згрешам ако кажам дека не си од Скопје ако не си бил на ИКАС барем како посетител. Оваа година, поради познатите политички случувања, Владата стои само како поддршка преку Министерството за одбрана, Министерството за внатрешни работи и преку Министерството за култура околу обезбедување и уредување на патеката и околу промовирање на целиот настан. Припадниците на војската со своја механизација веќе се

на терен и помагаат во расчистување на целиот простор. Градот Скопје преку Јавното сообраќајно претпријатие, традиционално, обезбеди бесплатен превоз за да можат сите вљубеници во овој спорт да дојдат на овој настан, вториот викенд од април.

«Кој сè ни доаѓа во вториот априлски викенд на Матка?»

ПОПОВСКИ: Оваа година бројот на натпреварувачи и на земји-учеснички е рекорден. Досега нивото и квалитетот на натпреварувањата секогаш биле на ранг на балканско првенство и појак и учествувале пет-шест соседни земји и понекој силен натпреварувач од Русија, Франција, Англија и од Германија, Оваа година веќе добивме пријави за учество од 14 земји и преку 200 натпреварувачи. Во минатото, и јас како натпреварувач и генерациите по мене, имале можност на ИКАС да се натпреваруваат со актуелни олимписки, светски и со европски шампиони. И оваа сезона, големиот број учесници е доказ за високиот квалитет бидејќи ова е олимписка година и секој спортист сака да се подготви што подобро и да се покаже во вистинско светло на Олимпијадата во Рио.

«Како течат подготовките за натпреварите знаејќи дека годинава, освен слалом, имате и спуст?»

ПОПОВСКИ: Најважно за еден спортист е пред натпреварите да има доволно време за тренинг. Тоа е овозмо-

жено за сите учесници кои најавија присуство и тие ќе имаат можност да ја осетат патеката цели десет дена пред официјалниот дел. Згуснатиот распоред што ќе го имаме оваа година поради големиот број спортисти бара одлична организација со цел да нема каснење на стартот. Посебно мора да се истакне организацијата на спустот кој е спектакуларен по својот начин на натпреварување бидејќи кајакарите возат и со брзини поголеми од 60 километри на час. Тоа се очекува да биде вистински спектакл проследен од голем број симпатизери и посетители.

«Има ли Македонија квалитет да се носи со најголемите светски имиња во овој спорт на ИКАС 2016?»

ПОПОВСКИ: Македонија оваа година ќе учествува во сите дисциплини и натпреварувања. Конечната бројка ќе ја знаеме неколку дена пред самиот натпревар, но очекуваме да има повеќе од 30 кајакари и кануисти кои ќе се натпреваруваат и во слалом и во спуст. Дел од тие спортисти се вработени во Министерството за одбрана и тоа им е професија, но има и спортисти кои покажуваат голем ентузијазам и солидни спортски резултати и со понатамошна работа и учество на други меѓународни натпреварувања може да стигнат до висок квалитет и понатаму достоинствено да ја претставуваат Македонија на Светски и на Европски првенства и, секако, на Олимписките игри. ■

Формиран е Архивот на Македонија – Ден на архивистите на Македонија.

Аргентина извршила инвазија на Фолкландските Острови што го означил почетокот на Фолкландската војна меѓу Обединетото Кралство и Аргентина. Војната завршила по два и пол месеци, на 14 јуни истата година, со пораз на Аргентина и со повлекување од островите.

Во Скопје, со изведувањето на претставата „Платон Кречет“ од советскиот драматург Александар Корнејчук, во режија на Димитар Костаров, а во превод на Блаже Конески, почна континуирано да работи Македонскиот народен театар.

Во Скопје излезе првиот број на весникот „Флака е влазериимит“ („Пламен на братството“), прв медиум на албански јазик во Македонија.

Српските сили ја воспоставиле опсадата на Сараево. Градот останал под опсада до 29 февруари 1996 година, што е најдолгата опсада во современата воена историја.

Нацистичка Германија без објавување ги нападнала Југославија и Грција. Нападот почнал со бомбардирање на Белград, кој е речиси целосно разорен, а 12.000 луѓе го загубиле животот.

Во Прилеп почнал Првиот конгрес на ВМРО-ДПМНЕ.

Во Прага е основан Карловиот универзитет, прв во централниот дел на Европа.

МАНИФЕСТАЦИЈА ЗА ДЕНОТ НА ШЕГАТА	ДЕЈНОСТ НА ОМБУДСМАН	К	СОРТА ГРОЗЈЕ СПОКОЕН ИНТИМЕН ЖИВОТ	СОЈУЗ, УНИЈА	АРТИСТАТА САВИНА	ЗАСЕЦИ НА ДАГИТЕ КАЈ ШТО ВЛЕГУВА ДНОТО НА БОЧВАТА	ИЗУЧУВАЧ НА АТОМИТЕ	ГРАНИЧНА ТАКСА ВИД КОЊ, ДОРИЈА (МН.)	Ц
А									
ВИД ГРЕЈНО ТЕЛО									
ВИД КРОКОДИЛ (МН.)									
ВИКЕНДИЧКА					ДРЖАВА ВО АЗИЈА ВИД РАСТЕНИЕ				
К				АЛБАНСКО ЖЕН. ИМЕ ГРАДИТЕЛОТ НА ПАРТЕНОН					
ЖЕНСКО ИМЕ, КОСТАДИНКА БАРИУМ			ВИД ИВЕКЕ (МН.) ДРЖАВА ВО ПАЦИФИКОТ						СРЕДСТВО ПРОТИВ ВИСОКА ТЕМПЕРАТУРА
РЕОМИР		“ВИСОКОКВАЛИФИКУВАН” АДОЛЕСЦЕНТ				ТЕМПО РЕКА ВО ФРАНЦИЈА		АМПЕР СТУДЕНТИ ПО МЕДИЦИНА	
ВИД ЕКСПЛОЗИВ							МАНГАН ПРОШИРУВАЊЕ НА ВРВ НА СТОЛЕ		
ПОРТУГАЛСКИ ФУДБАЛЕР					ЕКС БРИТАНСКИ АТЛЕТИЧАР СТИВ				
М					МАРКА АВТОМОБИЛ ГРАТЧЕ ВО СЛОВЕНИЈА				
СРПСКО МАШКО ИМЕ ЛИЧНА ЗАМЕНКА				РУСКО МАШКО ИМЕ “ОНТАРИО”					
ПЕЈАЧОТ ЏОН						КОМПОЗИТОР БЕРТОНЦЕЉ ГЛАС, ВЕСТ			
СКОРО ПОРОДЕНА ЖЕНА							ИРИДИУМ СТАРЕШИНА НА МЕСТО (ТУР.)		
СТОЈАН ТАРАПУЗА			ДЕЛ ОД КУКА (МН.) ТУРСКА РАДИОТЕЛЕВИЗИЈА						
“ТРИНИТРОТОЛУОЛ”				АРТИСТОТ О’ НИЛ ПЕТАР АРСОВСКИ					
ГРАД ВО ЦРНА ГОРА									ЛИТАР
СОСТОЈКА НА НАФТАТА И БЕНЗИНОТ						РЕКА ВО АФРИКА			

СЕМЕНОВ: АЛЕКСАНДРА ПАВЛОВНА, РАБОТАЮЩАЯ В НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОМ ЦЕНТРЕ РАДИОФИЗИКИ И РАДИОТЕХНИКИ, МОСКОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ МОСКОВСКОГО КРЕМЛЯ, МОСКВА, СССР.

„CMAPT“

Здраво телефанатици. Ви текнува ли што се случуваше лани ова време? Ова беа деновите кога еден човек реши да им пресуди на сите во авионот во кој тој беше копилот. Тој копилот за кој со недели читавме и го анализиравме, веќе никој не го памети. Ни јас не го паметам, иако преведов барем десет текста за тоа. Не паметам ниту колку лица загинаа, ниту па од каде беше авионот, ни зошто му текнало да го урива. Оттогаш уште многу авиони беа урнати.

Толку многу информации секој ден, а толку малку паметење.
Веќе нема само една група „заборавачи“, оние што не паметат што јаделе вчера.
Сега веќе никој ништо не памети.

Веќе не гледам видео ако е подолго од минута. Не гледам филм ако паралелно не играм игра на мобилниот. Не шетам без слушалки.

Толку многу мултитаскинг, за на крај ниieden „task“ да не е завршен како што треба.
Толку многу „smart“ што станавме сè само не „smart“.

Малиот брат

facebook

Дома е таму кај што ти викаат: Добро бе ја јадете ли тоалетнава, што и направивте??

Ми се допаѓа • Коментирај • Спореди

Пешачкиот премин во Македонија се користи и како модна писта.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Од опциите "да станам или да поспијам уште 5 минути" секогаш најдобра опција е уште пола саат да поспиеш.

Сакав да ги удавам чувствата, ама испадна дека се водоотпорни.

Од непланирани работи, најмногу сакам непланирани приходи.

Му се роди : Конзумизм : Словари

👍 На 9 луѓе им се допаѓа ова.

4. *Explain the concept of a vector field.*

- Тато, што сакаш за роденден?
- Прашај ја мајка ти.

- Брат што ќе прашаш денес?
- Ништо...
- Па и вчера ништо не прашаше?
- Уште неам завршено.

- Најдов една книга со магии, си набавив жаби, животински очи, клунови, нокти, сушени корени и уште некои потребни работи...

– Што си се мачел толку. Зошто едноставно не си купи кило виршли?

СПИРАЛНА МУСАКА ОД КОПИРИ И ОД ТИКВИЧКИ

СОСТОЈКИ:

- 1 кг мелено јунешко месо
- 1 главица кромид
- 2 кг компир
- неколку тиквички
- 5 јајца
- 100 мл млеко
- 1 чешне лук
- „ворчестер“ сос
- соја сос
- сол, бел пипер

ПОДГОТОВКА:

- Кромидот ситно исецкајте го. Ситно исецкајте го и лукот. Ставете ги во тавче да се пржат, потоа додајте го јунешкото месо, сосот Ворчестер и соја сосот, бел пипер и сол.
- Компирите и тиквичките исецкајте ги спирално. Бидејќи на компирите им е потребно повеќе време за подготовка, ставете ги на дното од тавата. Измешајте ги со маслиново масло и посолете ги. Над компирите распоредете го месото и над месото распоредете ги тиквичките.
- Прекријте го со фолија и ставете го да се пече во загреана рерна на 200 Целзиусови степени. Печете 15 минути, потоа тргнете ја фолијата и печете додека не зарумени.
- Кога ќе зарумени мусаката, изматете ги јајцата со малку млеко, прелејте ја мусаката и вратете ја во рерна додека не се испече преливот убаво.

caffetin COLD®

ПРИ НАСТИНКА И ГРИП
ГИ СПРЕЧУВА СИТЕ СИМПТОМИ НА ГРИП И НАСТИНКА

**АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ**
Здравјејте ѝ пред сè
www.alkaloid.com.mk

Пред употреба внимателно да се прочита упатството! За индикациите, ризикот од употребата и несаканите дејства на лекот консултирајте се со Вашиот лекар или со фармацевт.

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK